

Biuletyn

ISSN 1233-9784

informacyjny
2/2019

**Powstaje
Porozumienie
Rolnicze**

**Rada UE
ds. Rolnictwa
i Rybołówstwa**

**ARiMR wspiera
inwestycje na wsi**

**60 tys. zł premii na rozwój
małego gospodarstwa**

**Polskie produkty
na tegorocznych targach
"Zielony Tydzień"
w Berlinie**

W numerze:

MRiRW

Powstaje Porozumienie Rolnicze	4
Odstrzał dzików – poparcie KE	4
Nielegalny ubój – kontrole i kary	5
Program „Mama 4 +”	6
Weekend za pół ceny w agroturystyce	6
Zaproszenie KE do składania propozycji programów promocyjnych	7
Decyzja Rady Ministrów w sprawie płatności bezpośrednich	7
Księgi rejestracji zwierząt – to trzeba wiedzieć	8
Ziemniak młody, czyli jaki	9
Nowe przepisy w interesie konsumentów i producentów	
Wolne od GMO	10
Projekt ustawy o oznakowaniu produktów bez GMO	
Projekt: gospodarstwo opiekuńcze	11
Blisko 3 tys. nowych kół gospodyń	12
Rozwój sieci szkół rolniczych	13
Ułatwienia w zagospodarowaniu produktów pofermentacyjnych	15
Dawne odmiany winorośli do ogrodów i winnic	16
Rada UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa	19
Zielony Tydzień w Berlinie	20
Spotkanie z Korpusem Dyplomatycznym	23
Zlot Zagród Edukacyjnych	24
Promocja na targach	26
Odstrzał dzików – dlaczego jest potrzebny	27
Opinia Państwowego Instytutu Weterynarii w sprawie odstrzału dzików	28

ARiMR

Z pierwszej ręki	30
ARiMR wspiera inwestycje na wsi	32
60 tys. zł premii na rozwój małego gospodarstwa	35
Nabór wniosków od 28 lutego do 29 marca 2019 r.	

KOWR

Rolnicy będą mieli elektroniczną giełdę	36
„Program dla szkół” nadal popularny	37

KRUS

KRUS i strategia „Wizji Zero” w rolnictwie	39
--	----

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Zdaniem ministra

Jan Krzysztof Ardanowski, minister rolnictwa i rozwoju wsi

Szanowni Państwo!

W poprzednim numerze Biuletynu Informacyjnego zwracałem uwagę na konieczność prowadzenia jak najszerszego dialogu. Z każdym rozmawiam, ale nie mogę się zgodzić na dyktat proponowany przez jedną, powtarzam jedną, organizację, która ma wyraźne ambicje strictly polityczne. Jakże mówić o dialogu, gdy druga strona uznaje tylko monolog?

Jeżeli ktoś uważa, że będzie zmieniać konstytucyjne władze, wybrane w demokratycznych wyborach przez zdecydowaną większość wyborców, tylko dlatego, że tak mu się podoba, bo te władze nie robią tego, czego on oczekuje, to oznacza, że ten ktoś w ogóle nie rozumie zasad demokracji.

Sam jestem rolnikiem i dobrze rozumiem moje koleżanki i kolegów, którzy na co dzień ciężko pracują w swoich gospodarstwach. Niektórzy z nich mają rzeczywiście powody do niezadowolenia. Sam wywodzę się z „solidarnościowego” pnia i też organizowałem strajki walcząc o wolność słowa i prawo do protestów. Dziś jesteśmy jednak w innej sytuacji i mamy inne możliwości rozwiązywania problemów. Dlatego chętnie podjąłem inicjatywę wysuniętą przez organizacje reprezentujące polskich rolników

w uniijnych strukturach Copa-Cogeca, aby wspólnie zinstytucjonalizować poszukiwanie najlepszych rozwiązań w formie Porozumienia Rolniczego. Zaproszenia do udziału zostały wysłane do wszystkich związków i organizacji rolniczych. Pierwsze spotkanie odbyło się 20 lutego bieżącego roku.

Porozumienie rolnicze to płaszczyzna wymiany poglądów oraz do poszukiwania rozwiązań, które będą najkorzystniejsze dla dalszego rozwoju polskiego rolnictwa.

Przebudowujemy nasz sektor rolny od ponad trzech lat. Zrozumiałe jest to, że nie wszystko da się zrobić od razu. Wiele jednak z naszych propozycji wyborczych zostało już zrealizowanych. Informowałem o nich na bieżąco.

Dziś chciałbym natomiast zwrócić uwagę na skandal, jaki wydarzył się w jednej z polskich ubojni. To przestępcze działanie niewątpliwie wynikało z ludzkiej pazerności i chęci jak najszybszego wzbogacenia się. Jakim podłym człowiekiem trzeba być, żeby sprawiać okropne cierpienia zwierzętom, które ze względu na urazy nie powinny być w ogóle transportowane do ubojni? Jakim trzeba być Polakiem, aby tak niszczyć wizerunek własnego kraju?

W jednym momencie bardzo mocno został nadzarpnięty bardzo dobry wizerunek polskiej żywności na świecie.

Wszyscy uczestniczący w tym skandalu poniosą surową odpowiedzialność karną. Prowadzone są już dochodzenia w tej sprawie. Ubojnia została zamknięta, ale należy wyjaśnić wszystkie mechanizmy, które pozwoliły na tak haniebną działalność.

Nasze rolnictwo jest bardzo produktywne. Jego rozwój zależy w znacznym stopniu od rozwoju eksportu. Produujemy znacznie więcej niż możemy ulokować na rynku wewnętrznym. Dotyczy to w szczególności stopniu doskonałej, polskiej wołowiny, której 80 proc. jest wysyłane poza granice Polski. Tymczasem chciwość garstki ludzi spowodowała spadek zaufania do mięsa wołowego z naszego kraju. Przypomnę, że w roku 2017 wyeksportowaliśmy blisko 407 tys. ton wołowiny o wartości ponad 1,404 mld euro. Podobnie było w roku następnym. Tylko w ciągu jedenastu miesięcy 2018 r. eksport wołowiny wyniósł ponad 362 tys. ton o wartości ponad 1,356 mld euro.

Skandal dotyczy bezpośrednio mięsa wołowego, ale ten skandal rzuca cień na całą naszą żywność. Na bardzo dobrą markę wypracowaną przez lata.

Incydentalna sprawa przestępczego działania pokazała jednocześnie, jak jesteśmy obserwowani w Europie i na świecie. Niektórym było bardzo na rękę, aby jak najbardziej nagłośnić całą sprawę. Nie zamierzam tutaj nas wybielać, lecz pokazać, jak różnie traktowane są podobne zdarzenia. Żyjemy w realnym świecie i niestety ten świat ma również swoje bardzo ciemne strony. Nie da się w stu procentach zabezpieczyć przed działaniami przestępczymi. Dlatego też podobne przypadki miały miejsce również w innych krajach UE, jak np. w Niemczech czy Francji. Jednak wówczas sprawy te nie powodowały większego zainteresowania mediów. Zupełnie tak samo, jak nie było większego szumu, gdy w Niemczech w ubiegłym roku wybito ponad 800 tys. dzików. Nam zarzucano morderstwo na gigantyczną skalę, skalę zagłady populacji dzików, a tam nazywano to działaniami prewencyjnymi, a wręcz działalnością na rzecz ochrony środowiska.

Przypomniałem ten fakt, ponieważ te dwa zdarzenia, te dwie sprawy – ubojni i dzików, w bliskiej perspektywie pokazują dobitnie, że są tacy, którym popularność bardzo dobrej, polskiej żywności po prostu przeszkadza. Dlatego tym bardziej jest mi przykro, że niektórzy Polacy sami dają powody do podważania jakości naszej produkcji rolnej.

Skandalem jest to, co się zdarzyło, ale skandalem jest także to, że bez żadnych dowodów mówiono

o wprowadzaniu na rynek mięsa z chorych, czy wręcz z padłych krów. Wyniki badań zatrzymanego i wycofanego mięsa nie dają żadnych podstaw do formułowania takich wniosków.

Zapowiedziałem w tej sprawie opcję zero tolerancji dla wszystkich uczestniczących w patologii. Ale przygotowujemy również rozwiązania prawne, które wyeliminują nawet pokusę nielegalnego działania. Zostaną zaostrzone kary, łącznie z karami bezwzględnego więzienia i zakazem prowadzenia działalności gospodarczej, zakazem wykonywania zawodu lekarza weterynarii. Zostanie wprowadzony obowiązek 24-godzinnego monitoringu ubojni oraz monitoring transportu zwierząt. Będą też kontrole wszystkich pośredników.

Ponadto ze względu na fakt, że – jak wspominałem – podobne przypadki jak ten w polskiej ubojni były również stwierdzone w innych krajach UE, proponuję dokonanie przeglądu sytuacji pod kątem postępowania ze zwierzętami pourazowymi w całej Unii Europejskiej.

Jednak same przepisy nie rozwiązują sprawy do końca. Niezbędna jest świadomość i odpowiedzialność wszystkich działających w całym łańcuchu żywnościowym. Dotyczy to w takim samym stopniu administracji, rolników, pośredników, jak i przetwórców. Cała branża musi dbać o to, aby eliminować ze swoich środowisk czarne owce, które niszczą wizerunek polskiej żywności.

Teraz musimy mozolnie odbudowywać ten wizerunek.

Przed społecznością rolniczą jest też ważne wyzwanie dotyczące samorządu rolniczego. Zbliżają się wybory do Izby Rolniczych. Tradycja samorządu rolniczego była przerwana w latach PRL-u. Komuniści go nie chcieli. Teraz żyjemy w wolnym, demokratycznym kraju. Postawa patriotyczna przejawia się również w aktywności w życiu społecznym. Jako rolnicy mamy swój samorząd, swoją reprezentację. Tylko od nas samych zależy, kogo wybierzemy, a w konsekwencji, kto będzie reprezentował nasze interesy.

Przywódca ostatnich protestów rolniczych podważa sens istnienia samorządu. A co stoi na przeszkodzie, aby on sam i jego otoczenie kandydowało do Izby Rolniczych? Może boi się demokratycznych, wolnych wyborów dokonywanych przez tych, których jak mówi reprezentuje? A może solą w oku jest odpis od podatku rolnego, który przeznaczony jest na działalność samorządu rolniczego?

Dlatego apeluję do wszystkich rolników – mamy zagwarantowane bierne i czynne prawo wyborcze, wybieramy najlepszych spośród nas.

Powstaje Porozumienie Rolnicze

Rolnictwo jest jednym z najważniejszych w Polsce sektorów gospodarczych, dającym blisko 30 mld euro wartości eksportu. Ponieważ, niestety, funkcjonuje ono jednak w rozbiściu, pozrywane są relacje pomiędzy poszczególnymi ogniwami łańcucha „od pola do stołu”, minister rolnictwa i rozwoju wsi Jan Krzysztof Ardanowski z satysfakcją przyłączył się do inicjatywy powołania instytucjonalnej platformy porozumienia i dialogu, którą wysunęli przedstawiciele organizacji rolniczych.

Przedstawiciele polskich rolników w unijnych organizacjach Copa-Cogeca zaproponowali zbudowanie formuły, która w sposób instytucjonalny dałaby możliwości prowadzenia dialogu na temat wszystkich problemów występujących w rolnictwie.

Minister Ardanowski zaproponował, aby ta formuła dialogu nazwana była „Porozumieniem Rolniczym”, bo o dialog i porozumienie przede wszystkim chodzi. Szef resortu rolnictwa podczas spotkania z przedstawicielami związków i organizacji rolniczych zwrócił uwagę, że w ramach Porozumienia będą funkcjonowały grupy robocze i zespoły. W pracach będą także uczestniczyli

Konferencja prasowa ministra Jana Krzysztofa Ardanowskiego oraz przedstawicieli organizacji rolniczych nt. Porozumienia Rolniczego

przedstawiciele nauki, cały dostępny potencjał polskiej nauki.

Zaproszenie do udziału w Porozumieniu skierowane zostało do wszystkich związków i organizacji funkcjonujących w rolnictwie. Pierwsze posiedzenie odbyło się 20 lutego br.

Porozumienie Rolnicze swoim patronatem objął prezydent RP Andrzej Duda.

Odstrzał dzików – poparcie KE

Dyrekcja Generalna ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności Komisji Europejskiej (DG SANTE) popiera odstrzał dzików, jako działanie w zakresie zwalczania ASF w Polsce.

Odstrzał taki jest zgodny zarówno z prawem polskim, jak i przepisami Unii Europejskiej. W opinii Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) jest on skuteczną metodą ograniczania rozprzestrzeniania się ASF.

Odstrzał dzików w Polsce popiera Komisja Europejska

Zarówno Komisja Europejska, jak i EFSA uznają, że populacja dzików odgrywa istotną rolę w rozprzestrzenianiu się choroby i jej przetrwaniu w środowisku.

Strategia UE w zakresie kontroli ASF wynika z opinii EFSA i międzynarodowych zaleceń, które zostały wypracowane w oparciu o dostępną wiedzę naukową oraz doświadczenia i skuteczne praktyki państw dotkniętych chorobą. Wskazują one, że w obszarach wolnych od ASF należy dążyć do redukcji populacji dzika, w celu ograniczenia szerzenia się tej choroby.

Opinię Państwowego Instytutu Weterynarii-PIB oraz komunikat Głównego Inspektoratu Weterynarii w tej sprawie przeczytać można na str. 27-29 Biuletynu.

Nielegalny ubój – kontrole i kary

Skandal związany z kierowaniem do uboju bez nadzoru weterynaryjnego krów to przestępstwo.

Natychmiast po uzyskaniu informacji o podejrzeniu prowadzenia nielegalnego uboju w rzeźni na terenie powiatu ostrowskiego Inspekcja Weterynaryjna we współpracy z Policją, w nocy z 14 na 15 stycznia br., podjęła czynności sprawdzające, wyjaśniające i zabezpieczające.

Rzeźnia, w której dokonywano nielegalnego uboju, została zamknięta. Rozpoczęto też czynności wycofywania z rynku mięsa z niej pochodzącego.

Mięso w ubojni zostało zabezpieczone i przebadane, nie stwierdzono w nim zagrożeń biologicznych. Nastąpiło wycofywanie go z obrotu, gdyż pochodziło z uboju, który był prowadzony niezgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Działania podjęte przez służby weterynaryjne i organa ścigania mają doprowadzić do pociągnięcia do odpowiedzialności wszystkich uczestników tego nielegalnego procederu.

Główny Lekarz Weterynarii Paweł Niemczuk na polecenie ministra Jan Krzysztofa Ardanowskiego prewencyjnie zarządził niezwłoczne przeprowadzenie kontroli wszystkich rzeźni na terenie Polski.

30 stycznia br. Główny Lekarz Weterynarii spotkał się w Brukseli z przedstawicielami służb weterynaryjnych wszystkich krajów UE. Wyjaśniał okoliczności incydentu nielegalnego uboju. Uzgodniono także misję do Polski uniijnych ekspertów weterynaryjnych.

Eksperci przyjechali do naszego kraju 4 lutego br. Sprawdzali procedury, dokumenty i kontrolowali wybrane przez siebie obiekty.

Procedury wysyłania eksperckich misji uniijnych są standardowym działaniem w tego typu przypadkach.

Minister Jan Krzysztof Ardanowski będzie wnioskował

Rzeźnia, w której dokonywano nielegalnego uboju została zamknięta zaś mięso znajdujące się w ubojni zostało zabezpieczone i przebadane. Nie stwierdzono w nim zagrożeń biologicznych, jednak zostało wycofane z obrotu, gdyż pochodziło z uboju prowadzonego niezgodnie z obowiązującymi przepisami prawa

o przeprowadzenie podobnych kontroli we wszystkich krajach Unii Europejskiej.

Program „Mama 4 +”

Propонуje się przyznanie takich świadczeń osobom, które urodziły i wychowały bądź wychowały co najmniej czworo dzieci i nie nabyły prawa do emerytury lub też ich emerytura jest niższa od najniższej emerytury. Świadczenie dotyczyć będzie osób objętych powszechnym systemem ubezpieczeń, jak również tych które pobierają rolnicze świadczenie emerytalno-rentowe.

Rodzicielskie świadczenie uzupełniające będzie mogło być przyznane matce, która urodziła i wychowała co najmniej czworo dzieci, a w przypadku śmierci matki dziecka albo porzucenia dzieci przez matkę – ojcu, który wychował co najmniej czworo dzieci.

Będzie to świadczenie nieskładkowe o specjalnym charakterze, które jedynie uzupełniająco lub zastępczo będzie powiązane z ryzykiem starości. O świadczenie będą mogły się ubiegać osoby w wieku wynoszącym co najmniej 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat – mężczyźni.

Uzyskanie prawa do świadczenia nie będzie związane z wcześniejszym opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne. Po wejściu w życie nowych przepisów osoby spełniające kryteria, będą mogły złożyć wniosek do Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w celu uzyskania prawa do świadczenia. W przypadku, gdy osoba zainteresowana pobiera już świadczenie niższe od najniższej emerytury, świadczenie rodzicielskie będzie uzupełniać pobierane świadczenie do kwoty najniższej emerytury (od 1 marca 2019 r. 1100 zł).

Na program „Mama 4+” w projekcie budżetu państwa na rok 2019 zarezerwowano ponad 801 mln zł. Świadczenie wypłacane będzie już od marca br.

Natomiast, w przypadku osoby nie mającej prawa do żadnego świadczenia, wysokość rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego odpowiadać będzie tej kwocie. Zanim dojdzie do jego wypłaty ZUS lub KRUS zbada m.in. sytuację dochodową danej osoby. Rodzicielskie świadczenie uzupełniające będzie corocznie waloryzowane.

Na program „Mama 4+” w projekcie budżetu państwa na 2019 r. zarezerwowano ponad 801 mln zł. Świadczenie będzie wypłacane od marca br. Szczegółowe informacje o projekcie znajdują się na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Weekend za pół ceny w agroturystyce

Polska Organizacja Turystyczna organizuje kolejną edycję akcji „Polska zobacz więcej – weekend za pół ceny”. Zachęcamy do zgłaszania obiektów agroturystycznych, gastronomicznych i rozmaitych atrakcji funkcjonujących na obszarach wiejskich.

Zainteresowani powinni wypełnić formularz zgłoszeniowy dostępny na stronie: www.polskazobaczwiecej.pl/formularz-dodawania-objektow.

Dla miast, gmin czy wsi to wyjątkowa okazja do promocji swoich atrakcji. Akcja ta, to dodatkowe korzyści, również poza głównym sezonem turystycznym. Okazyjne oferty, to szansa na dotarcie do znacznie większej grupy turystów.

„Polska zobacz więcej – weekend za pół ceny” to popularna ogólnopolska akcja promocyjna, do której przedsiębiorcy z branży turystycznej zgłaszają swoje oferty, a turyści – korzystają z nich w obniżonych ce-

Pierwszy tegoroczny „weekend za pół ceny” w agroturystyce zaplanowany został w dniach 15-17 marca

nach. W ramach współpracy uczestnicy oferują zniżki na produkty i usługi turystyczne świadczone w ramach swojej działalności, zaś informacja o nich jest zamieszczana na stronie poświęconej wydarzeniu.

W tym roku pierwszy „weekend za pół ceny” został zaplanowany w dniach 15-17 marca.

Zaproszenie KE do składania propozycji programów promocyjnych

Komisja Europejska opublikowała w Dzienniku Urzędowym UE zaproszenie do składania przez beneficjentów propozycji programów promocyjnych, zarówno prostych, jak i takich, w których uczestniczy wiele państw członkowskich.

W obu zaproszeniach określone zostały m.in. szczegółowe cele, priorytety tematyczne, harmonogram prac, dostępny budżet, kryteria kwalifikowalności, rodzaje kwalifikujących się działań, przepisy finansowe czy procedura składania wniosków.

Ostateczny termin składania wniosków upływa 16 kwietnia 2019 r., o godzinie 17.00. Wnioski można składać jedynie za pośrednictwem specjalnego portalu.

KE zaprasza do składania przez beneficjentów propozycji programów promocyjnych. Termin składania wniosków upływa 16 kwietnia br.

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Decyzja Rady Ministrów w sprawie płatności bezpośrednich

W tym roku rolnicy, podobnie jak to miało miejsce w roku poprzednim, będą mogli składać oświadczenia zamiast wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich lub płatności obszarowych.

Dotyczy to rolników, którzy nie dokonują zmian w porównaniu do wniosku z roku poprzedniego.

Rada Ministrów przyjęła w styczniu br. projekt ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz niektórych innych ustaw, przedłożony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W ubiegłym roku z takiej możliwości skorzystało ok. 400 tys. rolników, czyli około 30 proc. wszystkich beneficjentów. Według szacunków w tym roku może to być podobna liczba rolników.

Wprowadzone w 2018 r. rozwiązania znacząco uprościły procedurę dotyczącą składania wniosków o płatność. Było to niezbędne ze względu na konieczność wypełnienia obowiązku wdrażania tzw. geoprzestrzennego wniosku (GSAA) nałożonego na państwa Unii Europejskiej.

Na mocy podjętej w styczniu decyzji rolnicy będą mogli składać oświadczenia w terminie od 15 lutego do 14 marca 2019 r.

Ułatwieniem przy wypełnianiu wniosków w formie elektronicznej będzie z pewnością przesłanie do rolników, przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, częściowo wypełnionych wniosków w formie papierowej wraz z materiałami graficznymi.

Projektowane przepisy przewidują możliwość składania oświadczeń zastępujących wnioski o przyznanie płatności w szczególności przez rolników, którzy

w 2018 r. wnioskowali wyłącznie o jednolitą płatność obszarową, płatność za zazielenienie, płatność dodatkową, płatność związaną do powierzchni uprawy chmielu, płatność do owiec, płatność do kóz lub płat-

W tym roku rolnicy, podobnie jak to miało miejsce w roku 2018, będą mogli składać oświadczenia zamiast wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich lub płatności obszarowych

ność niezwiązaną do tytoniu, a powierzchnia gruntów ornych zawarta we wniosku złożonym w 2018 r. wynosiła mniej niż 10 ha.

Nowe przepisy mają wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

Biuro Prasowe

☎ 22 623 18 38

Zdjęcia: archiwum MRiRW, fotolia

Księgi rejestracji zwierząt – to trzeba wiedzieć

1 stycznia 2019 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 12 grudnia 2018 r. w sprawie księgi rejestracji bydła, świń, owiec lub kóz (Dz. U. poz. 2505), które wprowadza nowe wzory ksiąg rejestracji prowadzonych w formie papierowej.

Rozporządzenie wprowadza obowiązek dokonywania zmian w księgach rejestracji świń prowadzonych w siedzibach stada położonych na obszarze zapowietrzonym, zagrożonym lub innym obszarze podlegającym ograniczeniom, ustanowionym zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt

konanie wpisu w księdze rejestracji.

Powyższa zmiana ma na celu ujednoczenie obowiązujących terminów na dokonywanie wpisów w księgach rejestracji z terminami wprowadzonymi przepisami ustawy z 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. poz. 1642).

oznakowanych i za jego pośrednictwem (tzw. portal IRZPlus) zgłaszając zdarzenia dotyczące posiadanych przez nich zwierząt. Dostęp do portalu IRZPlus posiadają wszyscy producenci rolni, którzy składają wnioski o dopłaty bezpośrednie za pomocą systemu eWniosek. Pozostali posiadacze zwierząt mogą uzyskać dostęp do tego portalu zgodnie z procedurą określoną w przepisach rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 29 sierpnia 2018 r. w sprawie formularza internetowego umożliwiającego wprowadzenie danych do systemu informatycznego

Rozporządzenie w sprawie księgi rejestracji bydła, świń, owiec lub kóz umożliwia posiadaczom tych zwierząt, mającym dostęp do portalu IRZplus i zgłaszającym zdarzenia dot. posiadanych zwierząt za jego pośrednictwem, odstąpienie od obowiązku prowadzenia księgi rejestracji

oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w tym zgodnie z przepisami Unii Europejskiej obowiązującymi w tym zakresie, w terminie 2 dni od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące obowiązek wpisu. W pozostałych przypadkach pozostawiono termin 7 dni od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące obowiązek wpisu na do-

Ponadto rozporządzenie w sprawie księgi rejestracji bydła, świń, owiec lub kóz umożliwia odstąpienie od obowiązku prowadzenia księgi rejestracji przez tych posiadaczy bydła, świń, owiec lub kóz, którzy uzyskali dostęp do systemu informatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa obsługującego rejestr zwierząt gospodarskich

Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w którym jest prowadzony rejestr zwierząt gospodarskich oznakowanych (Dz. U. poz. 1680).

Departament Bezpieczeństwa Żywności

i Weterynarii

☎ 22 623 18 43

Zdjęcia: fotolia

Ziemniak młody, czyli jaki

Nowe przepisy w interesie konsumentów i producentów

24 stycznia 2019 r. zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 16 stycznia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie jakości handlowej ziemniaków (Dz. U. z 2019 roku poz. 139). Celem nowelizacji rozporządzenia było uregulowanie nazwy „ziemniaki młode”.

W Polsce nazwa „ziemniaki młode” jest powszechnie używana na oznaczenie ziemniaków wczesnych. Jednocześnie w przepisach nazwa „ziemniaki młode” nie była uregulowana, co mogło być powodem nadużyć i zafałszowań.

Zgodnie ze znowelizowanym rozporządzeniem stwierdzenie „ziemniaki młode/ziemniaki wczesne” powinno być zarezerwowane dla ziemniaków zebranych przed osiągnięciem pełnej dojrzałości o skórcie łuszczącej się, zbieranych na początku sezonu zbioru ziemniaków w kraju pochodzenia i przeznaczonych

do sprzedaży bezpośrednio po zebraniu. Powyższa definicja oparta jest na normie UNECE standard FFi 52 „Early and ware potatoes” opracowywanej przez Europejską Komisję Gospodarczą działającą przy ONZ. Norma ta stosowana jest na zasadzie dobrowolności, jednak wprowadzana powszechnie przez wiele państw świata wobec potrzeby ułatwienia globalnego przepływu handlowego.

Należy zauważyć, że brak uregulowania definicji dotyczącej młodych ziemniaków sprawiał, że dojrzałe ziemniaki opisywane były jako młode, wprowadzając konsumentom

w błąd. Powodowało to zmniejszenie zapotrzebowania na młode ziemniaki, a tym samym wpływało na pogorszenie warunków gospodarowania ich producentów.

Rozporządzenie zawiera przepisy techniczne i podlegało procedurze notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), ponieważ wprowadza dodatkowe przepisy krajowe w stosunku do przepisów Unii Europejskiej. 18 grudnia 2018 r. Komisja Europejska notyfikowała rozporządzenie. Weszło ono w życie 8 lutego 2019 r.

Departament Rynków Rolnych

☎ 22 623 18 45

Zdjęcie: fotolia

Wolne od GMO

Projekt ustawy o oznakowaniu produktów bez GMO

Rada Ministrów przyjęła 5 lutego br. projekt ustawy o oznakowaniu produktów wytworzonych bez wykorzystania organizmów genetycznie zmodyfikowanych, jako wolnych od tych organizmów, przedłożony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Projekt reguluje zasady znakowania żywności i pasz, jako wytworzonych bez wykorzystania organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO). Zaproponowane rozwiązania służą realizacji rządowego „Planu dla Wsi”.

Nowe przepisy zakładają, że konsumenci będą mieć dostęp do informacji o sposobie wytwarzania żywności i pasz, jeśli chodzi o wykorzystanie GMO. Dzięki temu będą mogli dokonywać bardziej świadomego wyboru podczas zakupów.

Według badań opinii publicznej, 65 proc. Polaków opowiada się za wprowadzeniem zakazu upraw GMO, zaś 56,8 proc. osób mając wybór, wybrałoby produkt

pochodzący od zwierząt karmionych paszą bez GMO.

Dzięki przyjętym rozwiązaniom wzmocniona zostanie konkurencyjność polskich produktów, tj. artykułów rolno-spożywczych, w tym produktów pochodzenia zwierzęcego, które są wytwarzane bez udziału GMO (tj. takich, których produkcja opiera się o pasze produkowane z rodzimych źródeł białka roślinnego, a nie z importowanej, genetycznie zmodyfikowanej śruty sojowej). Krajowe źródła białka są bowiem wolne od GMO, a przy tym równie cenne żywieniowo dla zwierząt (drób, trzo-

da chlewna), jak pasze oparte na genetycznie zmodyfikowanej śrucie sojowej.

W tej sytuacji dobrowolny system znakowania produktów pochodzą-

cych od zwierząt lub ze zwierząt karmionych paszami bez GMO, jako produktów „wolnych od GMO” może być dodatkową zachętą do stosowania krajowych pasz wyprodukowanych bez udziału genetycznie zmodyfikowanej soi. Uzupełni to pozostałe działania rządu, skierowane na zwiększenie wykorzystania upraw rodzimych roślin białkowych na cele paszowe.

Zgodnie z projektem, nadzór nad stosowaniem znakowania „wolne od GMO” powierzony zostanie Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Weterynaryjnej oraz Inspekcji Handlowej.

Nowe przepisy mają wejść w życie 1 stycznia 2020 r.

Nowe przepisy zakładają, że konsumenci będą mieć dostęp do informacji o sposobie wytwarzania żywności i pasz. Wg badań opinii publicznej blisko 57 proc. osób mając wybór, wybrałoby produkt pochodzący od zwierząt karmionych paszą bez GMO

Biuro Prasowe

☎ 22 623 18 38

Zdjęcia: fotolia

Projekt: gospodarstwo opiekuńcze

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi odpowiada za realizację projektu ujętego w *Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030)*(SOR) pn. *Gospodarstwo otwarte na ludzi*, będącego komponentem projektu strategicznego pn. *(NIE) samodzielni*, za który odpowiada Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Celem projektu *Gospodarstwo otwarte na ludzi* jest ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług społecznych, poprzez zbudowanie i wdrożenie usługi opiekuńczej dla osób niesamodzielnych, realizowanej w wiejskim gospodarstwie domowym (gospodarstwie opiekuńczym).

W celu realizacji projektu z SOR i wdrożenia w życie przepisów prawnych formalnie regulujących funkcjonowanie gospodarstw opiekuńczych, konsorcjum w składzie MRiRW, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie o/Kraków, Uniwersytet Jagielloński i Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, złożyło w ramach konkursu na projekty otwarte w ramach strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych „Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków „GOSPOSTRATEG”, organizowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, projekt pn. *Gospodarstwa opiekuńcze w rozwoju obszarów wiejskich wobec wyzwań demograficznych*. Projekt otrzymał dofinansowanie w wysokości 4 095 741,56 zł. Jego realizacja rozpoczęła się 1 stycznia 2019 r., a zakończenie planowane jest 31 grudnia 2021 r. Liderem projektu jest MRiRW.

Głównym celem projektu jest opracowanie modelu (wzorca) gospodarstwa opiekuńczego oraz przygotowanie systemu jego wdrażania

w postaci strategii rozwoju gospodarstw opiekuńczych, w tym stworzenia sieci gospodarstw opiekuńczych. Jest to odpowiedź na syndrom problemów składających się na zjawie-

na poziomie lokalnym, niskiej jakości kapitału społecznego.

W pierwszym etapie projektu zrealizowane zostaną zadania badawcze, których wyniki staną się podstawą modelu gospodarstwa opiekuńczego. Na drugi etap składają się prace związane z przygotowaniem do wdrożenia wspomnianego modelu: opracowanie niezbędnych regulacji prawnych oraz budowa poparcia politycznego i społecznego na rzecz ich wprowadzenia.

Koncepcja rozwoju gospodarstw opiekuńczych w Polsce zakłada ścisłą współpracę pomiędzy rolnikami, systemem pomocy społecznej, doradcami rolniczymi, organizacja-

Celem projektu jest ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług społecznych poprzez zbudowanie i wdrożenie usługi opiekuńczej dla osób niesamodzielnych, realizowanej w wiejskim gospodarstwie domowym

sko pułapki demograficznej zdiagnozowanej w SOR. Projekt przyczyni się także do likwidacji innych istotnych dla Polski barier rozwojowych, m.in. nierówności pomiędzy miastami a obszarami wiejskimi w dostępie do usług społecznych, niewystarczającej koordynacji usług publicznych

mi pozarządowymi, administracją państwową, jednostkami samorządu terytorialnego.

Departament Spraw Społecznych
i Oświaty Rolniczej
☎ 22 623 15 75

Zdjęcie: fotolia

Blisko 3 tys. nowych kół gospodyń

Koła gospodyń wiejskich to jedna z najstarszych i najliczniejszych organizacji społecznych w Polsce. Działalność kół gospodyń wiejskich koncentruje się m.in. na przedsięwzięciach na rzecz ochrony zdrowia i zabezpieczenia socjalnego rodzin wiejskich, pomocy w organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży, rozwoju różnych form przedsiębiorczości wśród kobiet oraz zwiększeniu uczestnictwa wsi w kulturze, kultywowaniu tradycji, folkloru i sztuki ludowej. Do dnia wejścia w życie ustawy z 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich organizacje te działały na podstawie ustawy z 8 października 1982 r. o społeczno-zawodowych organizacjach rolników, jako wyodrębnione jednostki kółka rolnicze, nieposiadające osobowości prawnej i prowadziły działalność w zakresie określonym w statucie kółka rolniczego i regulaminie koła. Wiele z kół gospodyń wiejskich zostało zarejestrowanych jako stowarzyszenia, ponieważ taka forma działalności dawała im więcej możliwości na finansowanie zadań.

29 listopada 2018 r. weszła w życie ustawa z 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich, która wychodząc naprzeciw pilnej potrzebie nadania kołom osobowości prawnej, umożliwia tym organizacjom bezproblemowe jej uzyskanie poprzez wpis do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich, pro-

5043 koła zostały wpisane do 31 grudnia 2018 r. do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich

wadzonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Jednocześnie koła te mają możliwość wystąpienia do ARiMR z wnioskiem o udzielenie wsparcia finansowego na realizację zadań.

Do 31 grudnia 2018 r. do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich zostało wpisanych ogółem 5043 koła, w tym: 2944 organizacje utworzone na podstawie ustawy z 9 grudnia 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich oraz 2099 kół, które działały przed wejściem w życie ww. ustawy. Warto podkreślić, że po wejściu w życie ustawy o kołach gospodyń wiejskich, zwiększyła się liczba tych organizacji. Najwięcej kół gospodyń wiejskich, które powstały na podstawie ustawy, zanotowano w województwach: mazowieckim

(455); lubelskim (348); małopolskim (344); wielkopolskim (281) i świętokrzyskim (211). Z ogólnej liczby kół gospodyń wiejskich najwięcej wpisano do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich w następujących województwach: wielkopolskim (855); lubelskim (703); małopolskim (521); mazowieckim (520) oraz podkarpackim (508). Najmniej tych organizacji wpisanych zostało w województwach: warmińsko-mazurskim (115); pomorskim (92); lubuskim (36) oraz opolskim (30).

Na działalność kół gospodyń wiejskich, zgodnie z przepisami ustawy z 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich, wypłacone zostały środki finansowe, które na dzień 14 stycznia 2019 r. wynosiły ogółem 10.111.000,00 zł.

Koła mają możliwość wystąpienia do ARiMR z wnioskiem o udzielenie wsparcia finansowego na realizację zadań

Departament Spraw Społecznych
i Oświaty Rolniczej
☎ 22 623 15 75

Zdjęcia: fotolia

Rozwój sieci szkół rolniczych

Rolnictwo, to nie tylko najdawniejsza ale i najważniejsza dziedzina działalności ludzkiej. Najważniejsza, bo zaspokajająca podstawową potrzebę człowieka, jaką jest produkcja żywności. Bez odpowiedniej jakości żywności i zdrowia inne potrzeby nie mają tak dużego znaczenia dla życia człowieka. Wytwarzanie żywności o wysokiej jakości wymaga dużej i rozległej wiedzy oraz umiejętności zawodowych nabywanych poprzez kształcenie i praktyczną działalność. Potrzebę kształcenia rolniczego dostrzeżono już kilkadziesiąt lat temu, kiedy wraz z rozwojem przemysłu i miast zaczęło zwiększać się zapotrzebowanie na żywność dla ludności pozarolniczej.

Dlatego, jednym z najważniejszych priorytetów Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest rozwój oświaty rolniczej. Szkoły rolnicze, to nie tylko wyrównywanie szans edukacyjnych mieszkańców obszarów wiejskich, to przede wszystkim wdrażanie nowoczesnej wiedzy w rolnictwie, odpowiedź na aktualne potrzeby gospodarce, zwiększenie konkurencyjności polskiego rolnictwa czy podtrzymanie tradycji i kultury wsi polskiej.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest organem prowadzącym i sprawującym nadzór pedagogiczny nad łącznie 53 zespołami szkół rolniczych, które razem tworzą Sieć Szkół Rolniczych. W latach 2017-2018 zostało przejętych 7 szkół: 2 szkoły tj.: Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Żarnowcu i Zespół Szkół Centrum Kształcenia

Rolniczego im. Stanisława Staszica w Swarzędzie w roku 2017; w roku ubiegłym 5 szkół: Zespół Szkół Rolniczych im. Wincentego Baranowskiego w Lututowie, Zespół Szkół Ogrodniczych im. Stanisława Szumca w Bielsku-Białej, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Rudnej, Zespół Szkół Przyrodniczo-Politechnicznych Centrum Kształcenia Ustawicznego w Marszewie, Zespół Szkół Centrum

kwalfikacji zawodowych mieszkańców wsi. Pomocnym dla szkół w realizacji tych zamierzeń będzie wsparcie Krajowego Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie. Placówka jest nadzorowana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i posiada szereg doświadczeń zaczerpniętych z innych państw w zakresie wsparcia metodycznego dla kadry kierowniczej oraz nauczycieli uczą-

Nowoczesna obora wyposażona w system kamer, z których obraz transmitowany jest do szkolnej sali. Dzięki temu uczniowie ZSCKR w Zduńskiej Dąbrowie mogą na bieżąco obserwować naturalne zachowania krów

Kształcenia Rolniczego im. I Armii Wojska Polskiego w Sypniewie.

1 stycznia 2019 r. do szkół nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dołączył Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Brzostku.

Oczekiwaniem resortu rolnictwa jest, aby przejęte szkoły rolnicze stanowiły swoiste centrum edukacji rolniczej w środowisku działania, oferujące różne formy kształcenia dla osób chętnych i zainteresowanych podwyższaniem bądź zmian

ych przedmiotów zawodowych w szkołach rolniczych. Założeniem jest również, aby szkoły te aktywnie uczestniczyły w upowszechnianiu działań PROW na lata 2014-2020 wśród swoich uczniów, jako przyszłych potencjalnych beneficjentów.

Aby wzmocnić rangę kształcenia rolniczego w procesie rozwoju rolnictwa i wsi kontynuowane będą w 2019 r. rozmowy z jednostkami samorządu terytorialnego dotyczące przejęcia kolejnych szkół rolniczych.

Przejęcie szkoły rolniczej nie należy do prostych zadań. Powinno być poprzedzone zaplanowaniem odpowiedniej wysokości środków w budżecie państwa oraz analizą czy są odpowiednie warunki do działalności statutowej szkoły. Dotyczy to w szczególności potrzeby posiadania infrastruktury szkolnej i zaplecza dydaktycznego do kształcenia zawodowego, w tym dysponowania gospodarstwem rolnym wyposażonym w sprzęt oraz maszyny rolnicze – zgodnie z wymogami określonymi w podstawie programowej dla danego zawodu.

Kwestie związane z zakładaniem i prowadzeniem publicznych szkół regulują przepisy ustawy z 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* (Dz. U. z 2018, poz. 966, z późn. zm.). W ustawie zostały określone kompetencje ministra właściwego do spraw rolnictwa w zakresie dotyczącym możliwości zakładania i prowadzenia publicznych szkół rolniczych oraz placówek rolniczych o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym.

Oferta edukacyjna szkół resortowych jest zróżnicowana, młodzież ma możliwość wyboru różnych kierunków kształcenia, począwszy od typowo związanych z szeroko rozumianym rolnictwem, ogrodnictwem, pszczelarstwem, mechanizacją rolnictwa z elementami agrotechniki, weterynarii a także z zakresu energetyki odnawialnej, przetwórstwa ryb, branży gastronomicznej. Baza dydaktyczna tych szkół jest systematycznie unowocześniana i modernizowana, czego przykładem jest dysponowanie przez część szkół całorocznymi halami uprawowymi, zautomatyzowaną oborą udojową z systemem zarządzania stadem, czy też nowym typem i rodzajem sprzętu rolniczego.

Szkoły rolnicze aktywnie współpracują z instytutami badawczymi,

agencjami podległymi MRiRW, ośrodkami doradztwa rolniczego, uczelniami wyższymi o profilu rolniczym oraz innymi jednostkami organizacyjnymi zajmującymi się szeroko pojętą działalnością na rzecz rolnictwa i gospodarki żywnościowej. Współpraca ta ma charakter dwustronny, z jednej strony ma na celu wspieranie szkół rolniczych w zdobywaniu i wykorzystywaniu

ustawicznego, które organizują głównie kwalifikacyjne kursy zawodowe, umożliwiające osobom dorosłym zdobywanie poszczególnych kwalifikacji zawodowych przewidzianych w danym zawodzie, a także inne formy kursów umożliwiających uzyskanie i uzupełnianie wiedzy niezbędnej do prowadzenia nowoczesnego gospodarstwa rolnego.

Boisko wraz z bieżnią w ZSCKR w Sokółowie Podlaskim

w procesie kształcenia nowoczesnej wiedzy i umiejętności a z drugiej umożliwia wdrażanie innowacyjnych rozwiązań i nowoczesnych technologii na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa.

Uczniowie szkół rolniczych mają możliwość korzystania z bezpłatnych praktyk i staży zagranicznych, np. w Niemczech, Francji, Hiszpanii, Irlandii, Grecji, Portugalii, we Włoszech, Szwajcarii czy też na Węgrzech. Taka forma kształcenia daje możliwość pogłębiania wiedzy i nabywania dodatkowych umiejętności zawodowych z zakresu rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz pozwala doskonalić umiejętności językowe i poznać tradycje i obyczaje odwiedzanych regionów.

W większości szkół rolniczych funkcjonują centra kształcenia

Ukończenie szkoły rolniczej daje możliwość zdobycia profesjonalnej wiedzy, którą młodzież może wykorzystać w podjęciu wymarzonej pracy zawodowej lub jest przepustką na studia, gdzie dalej można pogłębiać wiedzę oraz rozwijać swoje zainteresowania i pasje.

Należy pamiętać, że przejęcie szkoły rolniczej jest działaniem dobrowolnym i wymaga rozważenia przez wszystkie zainteresowane strony. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w prowadzonych postępowaniach, kieruje się głównie racjonalnością funkcjonowania sieci szkół rolniczych.

Departament Spraw Społecznych

i Oświaty Rolniczej

☎ 22 623 15 75

Zdjęcia: archiwum MRiRW

Ułatwienia w zagospodarowaniu produktów pofermentacyjnych

Rada Ministrów przyjęła w styczniu br. projekt ustawy o zmianie ustawy o nawozach i nawożeniu, przedłożony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Zaproponowano przepisy ułatwiające nawozowe zagospodarowanie produktów pofermentacyjnych, które powstają po wytworzeniu biogazu rolniczego. Występowanie takich produktów jest konsekwencją rozwoju biogazowni rolniczych, których funkcjonowanie wiąże się z wytwarzaniem znacznej ilości masy pofermentacyjnej. Z badań dotyczących możliwości nawozowego wykorzystania masy pofermentacyjnej oraz produktów otrzymanych na jej bazie (np. nawozów i środków poprawiających właściwości gleby) wynika, że produkty te są bardzo dobre do nawożenia roślin i wywierają pozytywny wpływ na właściwości fizykochemiczne gleb.

W związku z tym do ustawy o nawozach i nawożeniu wprowadzono nową kategorię produktów nawozowych – produkty pofermentacyjne (płynne lub stałe substancje organiczne powstające w wyniku produkcji biogazu rolniczego, w rozumieniu ustawy z 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii). Produkty pofermentacyjne będą wprowadzane do obrotu bez pozwoleń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, co umożliwi producentom łatwiejsze ich zbycie lub zagospodarowanie (obecnie konieczne jest uzyskiwanie takich pozwoleń).

Zniesienie wymogu uzyskiwania pozwoleń umożliwi szybkie przekazywanie wytworzonych produktów pofermentacyjnych odbiorcom, oznacza też minimum formalności

i w efekcie powinno poprawić sytuację finansową producentów biogazu rolniczego. Wprowadzenie produktów pofermentacyjnych do obrotu łączy się również z zapewnieniem odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa dla zdrowia ludzi, zwierząt i środowiska.

Przyjęto, że produkty pofermentacyjne po raz pierwszy wprowadzane do obrotu w Polsce – produkowane w naszym kraju lub przywożone z państw unijnych – trzeba będzie zgłosić wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta lub innego podmiotu) bądź wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych właściwemu dla województwa mazowieckiego (w przypadku producenta lub innego podmiotu mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę poza Polską). Wykaz wprowadzanych do obrotu produktów pofermentacyjnych będzie publikowany

na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Ponadto projekt zawiera zliberalizowane przepisy dotyczące wprowadzania do obrotu nawozów naturalnych (przetworzonych odchodów zwierząt gospodarskich), czyli bez konieczności ubiegania się o pozwolenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W praktyce oznacza to łatwiejszy ich zbycie lub zagospodarowanie.

Wzrost dostępności przetworzonych nawozów naturalnych oraz produktów pofermentacyjnych zwiększy asortyment organicznych produktów nawozowych na rynku i ich dostępność dla potencjalnego użytkownika, a tym samym pozytywnie wpłynie na konkurencyjność oferowanych produktów nawozowych i ich ceny. W projekcie ustawy zawarto także inne rozwiązania dotyczące funkcjonowania rynku nawozów i nadzoru nad nim.

Departament Hodowli i Ochrony Roślin

☎ 22 623 21 51

Zdjęcie: fotolia

Produkty pofermentacyjne będą wprowadzane do obrotu bez pozwoleń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Dawne odmiany winorośli do ogrodów i winnic

Winorośl należy do jednych z najstarszych roślin uprawnych. Jej owoce są wykorzystywane przez człowieka od ponad sześciu tysięcy lat. Winogrona to owoce konsumowane w stanie świeżym i suszonym oraz przerobowe. Służą do wyrobu win i destylatów alkoholowych, octu winnego, soków, dżemów, galaretek, kompotów i marynat. Winorośl jest cenioną rośliną ogrodową – atrakcyjnym krzewem ozdobnym, służącym tzw. hortiterapii czyli aktywnemu relak-

sowi w otoczeniu roślin ogrodowych. Winogrona mają cenne właściwości odżywcze i prozdrowotne. W skład rodzaju *Vitis* (winorośl) wchodzi ponad 70 gatunków botanicznych. Genotypy winorośli różnią się cechami morfologicznymi i agrobiologicznymi. Zostały one ukształtowane przez warunki ekologiczno-geograficzne, które panują w rejonach ich pochodzenia. Do najważniejszych gatunków tego rodzaju należą: winorośl właściwa (*Vitis vinifera*) pochodząca z rejonów Morza Śródziemnego, Czar-

nego i Kaspijskiego; winorośl lisia (*V. labrusca*); winorośl piaskowa lub krzaczasta (*V. rupestris*); winorośl Berlandiera lub wapniolubna (*V. berlandieri*); winorośl nadbrzeżna (*V. riparia*) pochodzące z Ameryki oraz w. amurska (*V. amurensis*) pochodząca z Azji Wschodniej. Dla celów praktycznych, uprawne formy winorośli dzielone są na dwie podstawowe grupy – winorośl właściwą i mieszańce międzygatunkowe. Krzewy winorośli właściwej wydają owoce deserowe i przerobowe o najwyższej ja-

Aurora – odmiana wyhodowana we Francji, zaliczana do grupy mieszańców międzygatunkowych

kości w obrębie rodzaju. Najważniejsze cechy form należących do tego gatunku to: skórka jagód zrośnięta z miąższem, liście na planie pięciokąta, krzewy wrażliwe na choroby grzybowe, filokserę i mróz. Do lat 60-tych XIX stulecia w Europie (także w Polsce) uprawiano wyłącznie winorośl właściwą. Obecnie w naszym kraju są bardziej rozpowszechnione mieszańce międzygatunkowe o lepszej tolerancji na choroby grzybowe i mróz niż winorośl właściwa.

Kolekcja winorośli Instytutu Ogródnictwa prowadzona w Skierniewicach jest finansowana w ramach zadań programu wieloletniego IHAR-PIB/IO na lata 2015-2020 *Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowe-*

go kraju. Liczy ona blisko 350 genotypów. Celem kolekcji jest zachowanie zasobów genowych winorośli (także odmian hodowanych w Polsce) oraz ich ocena pod kątem cech morfologicznych, agrobiologicznych i użytkowych. Wśród zgromadzonych genotypów znajdują się

Buffalo – odmiana o granatowoczarnej skórcie jagód, mieszaniec *V. labrusca* i *V. vinifera*

systematycznie pozyskiwane nowo hodowane odmiany oraz liczna grupa tzw. dawnych odmian, wyhodowanych przed 1939 rokiem. Poniżej przykłady starych odmian, które spotykamy w naszych ogrodach i winnicach.

Lidia (Isabella Malinowa) (R*) jest najczęściej spotykaną odmianą winorośli w polskich ogrodach. Ten mieszaniec *V. labrusca* i *V.*

vinifera, ma liście z trzema szerokimi kłapami, kutnerowato omszone od dołu. Miąższ kulistych jagód jest śluzowaty, łatwo oddziela się od grubej skórki i ma mierne właściwości smakowe.

Drugą co do rozpowszechnienia odmianą, szczególnie we wschodniej i centralnej Polsce, jest *Beta* (N) mieszańca *V. riparia*, *V. labrusca* i *V. vinifera*. Krzew jest niezwykle wytrzymały na mróz, żywotny i obywa się bez cięcia przez długie lata. Owoce tej odmiany mają śluzowaty miąższ, oddzielający się od skórki i mierne właściwości smakowe. Owoce są kwaśne, z charakterystycznym lisim posmakiem.

Podobne cechy krzewu do odmiany *Beta*, a przy tym, smaczniejsze, słodkie owoce, posiada inny mieszaniec *Bluebell* (N) (*V. riparia*, *V. labrusca*, *V. vinifera*).

Znacznie bardziej wartościowymi odmianami pod względem smakowym są *Ontario* (B), *Buffalo* (N) (mieszańce *V.*

Lidia – odmiana najczęściej spotykana w polskich ogrodach

Muscat Bleu – mieszańiec o deserowych owocach, odznaczających się świeżym, muszkatołowym aromatem

labrusca i *V. vinifera*) oraz *Dela-ware* (R) (*V. labrusca* *V. aestivalis*, *V. vinifera*). Ważną grupą mieszańców międzygatunkowych są odmiany wyhodowane we Francji, przez krzyżowanie *V. vinifera*, *V. riparia*, *V. rupestris* i *V. lincecumii* – *Aurora* (B) (*Aurora*, Seibel 5279), *Baco Noir* (N), *Leon Millot* (N) (Kulmann 194-2), *Marechal Foch* (N) (Kulmann 188-2) i *Seyval* (B) (*Seyval Blanc*, *Seyve-Villard* 52-76), których owoce są przeznaczone do wyrobu wina.

Atrakcyjnym mieszańcem o deserowych owocach jest *Muscat Bleu* (N) (Garnier 83-2). Krzewy są plenne. Zaczynają obficie plonować już w 2-3 roku po posadzeniu. Owoce o krótko-elipsoidalnym lub lekko owalnym kształcie mają soczysty, ale zwięzły miąższ zrośnięty ze skórką, odznaczający się świeżym, muszkatołowym aromatem. Niektóre współcześnie

urządzone ogrody przydomowe oraz profesjonalne winnice, starają się nawiązać do lokalnych tradycji winiarskich, częściowo także poprzez uprawę dawnych odmian winorośli właściwej. Do takich należą *Chrupka Złota* (B) (*Chasselas Dore*), *Riesling* (B), *Pinot Noir* (N) (Bur-

Portugieser, *Oporto*), *Silvaner* (B) (*Grüner Silvaner*), *Muscat Ottonel* (B) (*Muskatella Ottonela*) oraz *Siegerrebe* (R) (*Sieger*).

Artykuł powstał w ramach realizacji zadania 1.3 programu wieloletniego MRiRW 2015-2020 „Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju”.

*Objaśnienie do tekstu – litery przy nazwach odmian oznaczają kolor skórki jagód: B (blanc) – zielonożółta, R (rose) – różowa lub czerwona, N (noir) – granatowoczerwona.

Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach
Departament Hodowli i Ochrony Roślin

☎ 22 623 21 51

Zdjęcia: J. Lisek (Instytut Ogrodnictwa), fotolia

Pinot Gris – jedna z dawnych odmian winorośli właściwej

gundzkie Czarne), *Pinot Gris* (R) (*Burgundzkie Szare*, *Rulander*), *Pinot Blanc* (B) (*Burgundzkie Białe*), *Pinot Noir Precoce* (N) (*Burgundzkie Wczesne*) i *Pinot Meunier* (N) (*Młynarka*, *Pinot Wrotham*). *Traminer Rot* (R), *Chardonnay* (B), *Veltliner Frührot* (R) (*Wetlińskie Czerwone Wczesne*), *Tauberschwarz* (N) (*Karmazyn Lubuski*), *Portugalskie Niebieskie* (N)

Riesling – kolejna odmiana zaliczana do dawnych odmian winorośli właściwej

Rada UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa

Minister Jan Krzysztof Ardanowski przewodniczył delegacji Polski na posiedzenie Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (28 stycznia 2019 r., Bruksela).

W pierwszym punkcie obrad prezydencja rumuńska przedstawiła swoje priorytety. W obszarze rolnym obejmują one kontynuowanie negocjacji dotyczących reformy WPR, biogospodarkę, badania i innowacje, rozwój produkcji roślin białkowych w UE oraz zamknięcie prac nad aktami legislacyjnym, które nie zostały jeszcze opublikowane.

W punkcie dotyczącym Wspólnej Polityki Rolnej po 2020 r. Polska wraz z innymi krajami zabiegała o utrzymanie obecnego poziomu finansowania rozwoju obszarów wiejskich po 2020 r., co zostało wyrażone we wspólnej deklaracji. Ministrowie omówili również zasady tworzenia i finansowania przyszłej rezerwy kryzysowej. Minister Ardanowski podkreślił potrzebę wyłączenia najmniejszych rolników (otrzymujących do 2000 euro płatności bezpośrednich) z finansowania rezerwy kryzysowej w ramach tzw. dyscypliny finansowej. Jednocześnie Minister wyraził pogląd, że niewykorzystane środki rezerwy kryzysowej z 2020 r. powinny zostać zwrócone rolnikom.

W kolejnym punkcie porządku obrad, dotyczącym planu białkowego UE, po przedstawieniu przez Kom-

isję Europejską prezentacji nt. warunków produkcji roślin białkowych w Unii oraz możliwych narzędzi wspierania tej produkcji dostępnych w nowej perspektywie finansowej, przeprowadzona została debata orientująca pośród przedstawicieli państw członkowskich. Zdaniem Ministra plan białkowy jest jednym z najważniejszych tematów poruszanych obecnie na forum UE. Polska popiera wszelkie działania Komisji Europejskiej na rzecz zwiększenia produkcji roślin białkowych, by unie-

W czasie styczniowego posiedzenia Rady UE Polska zabiegała o utrzymanie obecnego poziomu finansowania rozwoju obszarów wiejskich po 2020 r.

zależnić się od importu pasz opartych na GMO. Minister Ardanowski zaapelował o utrzymanie wsparcia finansowego dla produkcji pasz białkowych przynajmniej na obecnym poziomie. Poparł rozwój uprawy soi w UE w ramach Inicjatywy Naddunajskiej, w której Polska uczestniczy. Zwrócił też uwagę na potrzebę powrotu do dyskusji na temat możliwości wykorzystania mączek mięsno-kostnych w paszach, jako źródła dobrego białka.

Zaapelował do Komisji o opracowanie planu działania na rzecz rozwoju produkcji białek w UE.

Komisja przedstawiła również wyniki wspólnej konferencji ministrów rolnictwa i środowiska w zakresie zwalczania afrykańskiego pomoru świń w UE oraz długoterminowego zarządzania populacjami dzików (19 grudnia 2018 r.). Komisja poinformowała, że na obszarze UE i w państwach sąsiedzkich stada dzików rozrosły się w sposób niekontrolowany. Stąd też istnieje potrzeba opracowa-

nia długofalowej strategii depopulacji dzików. Skoordinowana współpraca wielu instytucji działających w sferze rolnictwa, leśnictwa, myślistwa oraz służb celnych, służb weterynaryjnych i przewoźników jest konieczna dla ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusa. Komisja Europejska uznała, że usuwanie padłych dzików z lasów jest niezbędną formą walki z chorobą. Minister Ardanowski poinformował, że Polska już pra-

wie od 5 lat zmagają się z chorobą ASF we wschodniej części kraju, ponosząc olbrzymie koszty związane z jej zwalczaniem. Minister zaapelował do Komisji o wypracowanie skutecznego sposobu walki z ASF w całej UE oraz zapewnienie odpowiedniego finansowania podejmowanych w tym zakresie działań.

Departament Współpracy Międzynarodowej

☎ 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Zielony Tydzień w Berlinie

Po raz osiemdziesiąty czwarty odbyły się w Berlinie światowe targi żywności, rolnictwa i ogrodnictwa „Zielony Tydzień”. Prezentowana na nich była bogata, międzynarodowa oferta artykułów spożywczych, zwłaszcza specjalności regionalne, artykuły ekologiczne oraz luksusowe. W targach wzięło udział ponad 1700 wystawców z około 65 krajów. – *Dlatego nie można w tych dniach nie być w Berlinie i dlatego przyjeżdża tutaj silna ekipa z Polski* – powiedział uczestniczący w targach minister Jan Krzysztof Ardanowski.

Międzynarodowe rozmowy ministra rolnictwa Jana Krzysztofa Ardanowskiego podczas światowych targów żywności, rolnictwa i ogrodnictwa „Zielony Tydzień” w Berlinie

W Berlinie prezentowaliśmy nasze atuty, siłę naszej produkcji rolnej, naszą żywność, jaką wysoką ma ona jakość i jak dynamicznie rozwijamy eksport.

Polskie wystąpienie na targach „Zielony Tydzień” odbywało się pod hasłem „Polska smakuje”. Swoją ofertę na stoiskach z województw: dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego oraz w ramach stoiska Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa prezentowało 65 firm. Uczestnictwo w targach było dobrą okazją do nawiązywania i podtrzymywania międzynarodowych kontaktów handlowych.

Eksport polskich artykułów spożywczych osiągnął w ub. roku wartość ok 30 mld euro, z czego ok. 80% stanowi sprzedaż do krajów UE. Ważne są kontakty z rynkiem niemieckim. To w dalszym ciągu jest dla nas najważniejszy rynek, na który trafia większość produktów wysyłanych do Unii Europejskiej. Na rynek niemiecki sprzedajemy m.in. ryby, mięso drobiowe, produkty mleczarskie, soki owocowe, chleb, ciasta i ciasteczka, a także czekolady i inne słodycze. Niewątpliwie polskie hity eksportowe na rynku niemieckim to gęsi i jesiotr.

Podczas targów Organizacja Producentów Ryb Jesiotrowatych wspólnie z Ministerstwem Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej przy współpracy z instytutami naukowymi zorganizowała konferencję, podczas której analizowano szanse wzrostu spożycia zdrowych ryb z polskich wód. Podkreślano podczas niej ścisły związek akwenów śródlądowych i akwakultury z rolnictwem.

Wizytę na targach „Zielony Tydzień” w Berlinie minister Jan Krzysztof Ardanowski wykorzystał do nawiązania kontaktów międzynarodowych, podczas których rozmawiał o możliwościach pozyskiwania nowych rynków zbytu dla polskich produktów, o zwiększeniu eksportu na dotychczasowe rynki, a także o współpracy eksperckiej i doradczej.

Już w dniu otwarcia targów minister Ardanowski rozmawiał z komisarzem Philiem Hoganem oraz z federalną minister żywienia i rolnictwa Niemiec Julią Klöckner.

Kolejne dwa dni pobytu w Berlinie także wypełnione były spotkaniami bilateralnymi m.in. z ministrem polityki rolnej i gospodarki żywnościowej Ukrainy Maksymem Martyniukiem, ministrem rolnictwa Gruzji Levanem Davitashvili, ministrem rolnictwa i rozwoju wsi Rumunii Petre Daea. Ich główne tematy to: wymiana handlowa towarami rolno-spożywczymi, zwalczanie afrykańskiego pomoru świń i innych chorób zwalczanych z urzędu. Z ministrem rolnictwa Republiki Litewskiej Giedriusem Surplysem uzgadniano formy zaostreżenia technicznych wymagań kontrolnych i usprawnienia mechanizmów wymiany informacji między Litwą i Polską.

Z komisarzem UE ds. zdrowia i bezpieczeństwa żywności Vytenisem Andriukaitisem, a także z dyrektorem generalnym DG Agri Jerzym Plewą minister Ardanowski omawiał kwestie dotyczące przyszłości Wspólnej Polityki Rolnej oraz handlu i promocji żywności.

Podczas spotkania z wiceministrem rolnictwa ChRL Qu Dongyu rozmawiano o relacjach dwustronnych w dziedzinie rolnictwa. Minister Ardanowski informował o planowanym w 2019 r. posiedzeniu w Polsce polsko-chińskiej grupy roboczej w dziedzinie rolnictwa. Podkreślił również, że oczekujemy rozszerzenia o dalsze za-

Polskie wystąpienie na targach odbywało się pod hasłem „Polska smakuje”

wiedział minister rolnictwa Jan Krzysztof Ardanowski i dodał, że Polska chce być liderem tych zmian.

klądy drobiarskie możliwości eksportu drobiu.

Dobłą okazją do międzynarodowych rozmów było także Globalne Forum Żywności i Rolnictwa. Takie wspólne spotkania ministrów rolnictwa, którzy przyjeżdżają do Berlina na targi „Zielony Tydzień” organizowane są co roku. Tegoroczna, 11. już konferencja poświęcona była omówieniu tematu rolnictwa cyfrowego oraz inteligentnym rozwiązaniom dla przyszłości rolnictwa. Uczestniczyło w niej 74 ministrów rolnictwa z krajów całego świata oraz przedstawiciele Banku Światowego, Światowej Organizacji Handlu (WTO), Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), Międzynarodowego Funduszu Rozwoju Rolnictwa (IFAD), Inwestycyjnego Banku Afryki i wielu innych organizacji.

– Robotyzacja, informatyzacja rolnictwa i to wszystko co nazywa się rolnictwem precyzyjnym jest zjawiskiem potrzebnym i nieuchronnym. Jeżeli świat się zmienia i idzie z postępem, nasz kraj nie może stać z tyłu – po-

Ardanowski uczestniczył w sekcji pt. Zmiany strukturalne w rolnictwie i na obszarach wiejskich, podczas której przypomniał, że obecnie około 45% ludności świata zamieszkuje obszary wiejskie, a rolnictwo stanowi istotny czynnik ekonomiczny. – *Niezbędne jest zapewnienie, aby obszary wiejskie pozostały ożywione, konkurencyjne i atrakcyjne do zamieszkania, a rolnictwo odgrywało w tym dużą rolę. Wykorzystanie technologii cyfrowych powinno utrzymać i generować miejsca pracy i stwarzać większe możliwości kształcenia na obszarach wiejskich* – powiedział polski minister i podkreślił, że właściwe wykorzystanie cyfryzacji powinno stworzyć możliwości godziwego zatrudnienia oraz uzyskiwania dochodu dla ludności wiejskiej i jednocześnie przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności zawodu rolnika.

Biuro Prasowe

☎ 22 623 18 38

Zdjęcia: archiwum MRiRW

Nasze hity eksportowe na rynku niemieckim: jesiotr, gęszina i wyroby mięsne

Spotkanie z Korpusem Dyplomatycznym

W Centralnej Bibliotece Rolniczej odbyło się na początku stycznia br. tradycyjne spotkanie noworoczne administracji odpowiedzialnej za kwestie rolne oraz branży rolno-spożywczej z korpusem dyplomatycznym.

współpraca w wymiarze bilateralnym, ale także z organizacjami walczącymi z głodem i ubóstwem, m.in. z Organizacją Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa FAO. Minister Ardanowski zapowiedział złożenie wniosku o przystąpienie Polski do Światowego Programu Żywnościowego, który dziennie żywi około 100 mln ludzi.

W spotkaniu, organizowanym we współpracy z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa, uczestniczyli szefowie placówek akredytowanych w Polsce (zarówno ambasadorowie, jak i chargé d'affaires) oraz radcowie zajmujący się kwestiami rolnymi i handlowymi z Afganistanu, Albanii, Argentyny, Austrii, Australii, Azerbejdżanu, Bangladeszu, Belgii, Białorusi, Brazylii, Chin, Chorwacji, Czarnogóry, Czech, Egiptu, Francji, Hiszpanii, Holandii, Indonezji, Irlandii, Izraela, Jemenu, Kataru, Kazachstanu, Kolumbii, Korei Południowej, Libii, Litwy, Łotwy, Maroka, Niemiec, Palestyny, Peru, Rumunii, Serbii, Słowacji, Słowenii, Sri Lanki, Syrii, Szwajcarii, Tajlandii, Tunezji, Urugwaju, Wenezueli, Węgier, Wielkiej Brytanii, Wietnamu i wielu innych państw. W spotkaniu wzięli także przedstawiciele bilateralnych izb gospodarczych oraz jednostek podległych i nadzorowanych przez MRiRW.

Tradycyjnie tego typu spotkania odbywają się na początku roku i są okazją do zaprezentowania potencjału eksportowego polskiej żywności, rozmów o rozwoju rolnictwa i gospodarki żywnościowej, a także wymiany doświadczeń oraz umocnienia międzynarodowych więzi.

Zwracając się do gości minister Jan Krzysztof Ardanowski podkreślił, że podejmowane przez resort dzia-

łania promocyjne służą przekazywaniu informacji o polskiej żywności. – *Chcemy, aby przedstawiciele ambasad mieli pełną informację*

Spotkanie ministra rolnictwa z korpusem dyplomatycznym. Ministrowi Janowi Krzysztofowi Ardanowskiemu towarzyszyli jego zastępcy: Ryszard Zarudzki (pierwszy z lewej) i Tadeusz Romańczuk (trzeci z lewej) oraz dyrektor generalny Monika Rzepecka i zastępca dyrektora generalnego KOWR Michał Wiśniewski (pierwszy z prawej)

o tym, *jakie jest nasze rolnictwo i jak wspaniała jest nasza żywność. Zależy nam na tym, aby jej jakością i smakiem dotrzeć do waszych gustów, do potrzeb kulinarnych i do waszych serc.* Minister zwrócił też uwagę na to, że świecie głoduje ponad 2 mld ludzi, a wydarzenia, takie jak noworoczne spotkanie, służą do zwrócenia uwagi na ten globalny problem. Minister podkreślił wolę współpracy z ludźmi dobrej woli, którzy nie akceptują tego, że żywność się marnuje podczas gdy ludzie umierają z głodu. Istotna jest

Ministrowi towarzyszyli jego zastępcy: Tadeusz Romańczuk i Ryszard Zarudzki, a także dyrektor generalny Monika Rzepecka oraz zastępca dyrektora generalnego KOWR Michał Wiśniewski.

Minister zaprosił mieszkańców krajów dyplomatów do podróży po Polsce. Kraju o bogatej historii, o wspaniałych tradycjach kulinarnych, który leży w centrum Europy i jest jej sercem.

Biuro Prasowe

☎ 22 623 18 38

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Złot Zagród Edukacyjnych

W dniach 10-12 grudnia 2018 r. w Krakowie odbył się V Ogólnopolski Złot Zagród Edukacyjnych. Konferencja została zorganizowana przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Krakowie na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ramach Planu operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2018-2019.

W konferencji wzięło udział ponad 250 osób, w tym członkowie Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych, przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, doradcy CDR i WODR, rolnicy, członkowie LGD, przedstawiciele nauki. Realizacja konferencji miała na celu podniesienie kompetencji i potencjału rozwojowego Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych, jako pionierskiej inicjatywy w zakresie rozwoju rolnictwa społecznego w Polsce. Podjęte w ramach konferencji działania służyły upowszechnieniu wiedzy specjalistycznej, mającej bezpośrednie znaczenie dla

efektywnego funkcjonowania gospodarstw edukacyjnych w Polsce i profesjonalizacji usług oraz wzmocnieniu współpracy sieciowej, integracji i wymiany doświadczeń.

Na trzydniową konferencję złożony był wykład dotyczący prawa gospodarczego i ochrony danych osobowych, innowacyjnych narzędzi edukacyjnych, infrastruktury funkcjonalnej, odnawialnych źródeł energii, rolnictwa społecznego, produktów lokalnych i sprzedaży bezpośredniej oraz instrumentów promocji. Integralną część konferencji stanowiły wyjazdy studyjne na 5 trasach tematycznych pn. „Pęty natury”, „Źródła narodowej tożsamości”, „W sportowym stylu”, „Dla ciała i dla ducha” oraz „Podróże ze smakiem”. Każda trasa obejmowała wizyty w wybranej Zagrodzie Edukacyjnej i w innowacyjnym obiekcie turystyki edukacyjnej w Małopolsce. Celem warsztatów terenowych było pokazanie dobrych praktyk inicjatyw edukacyjnych na obszarach wiejskich wraz z potencjałem współpracy w tworzeniu zintegrowanych ofert regionalnych. W dyskusji uczestnicy podjęli szereg

zagadnień, które wyznaczają kierunki działania Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych w kolejnych latach.

Koncepcja Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych została zainicjowana i jest wdrażana przez Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Krakowie, jako działanie ustawowe określone art. 4. ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego. Powiązanie działalności rolniczej z usługami społecznymi stanowi nowy nurt w rolnictwie wielofunkcyjnym, określany mianem rolnictwa społecznego. Dziedzina obejmuje działania wykorzystujące możliwości, jakie daje rolnictwo do wspierania terapii, rehabilitacji, integracji społecznej, edukacji oraz usług społecznych na terenach wiejskich. Jest to równocześnie szansa na poszerzenie działalności i dodatkowe dochody dla rodzin rolniczych oraz zachowanie żywotności i rolniczego charakteru obszarów wiejskich. Pojęcie gospodarstwa edukacyjnego wraz z jego identyfikacją rynkową w postaci nazwy „Zagroda edukacyjna” zostało zdefiniowane w listo-

Uczestnicy V Ogólnopolskiego Złotu Zagród Edukacyjnych w Krakowie

Gospodarstwo „Chlebowa chata” zrealizowało program edukacyjny „Życie wiejskie w pigułce”

padzie 2011 r. w wyniku ogólnopolskiego projektu realizowanego przez CDR Oddział w Krakowie na zlecenie MRiRW. Dla znaków słownych i słowno-graficznych „Zagroda edukacyjna” i „Ogólnopolska Sieć Zagród Edukacyjnych” Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Krakowie posiada ochronę patentową.

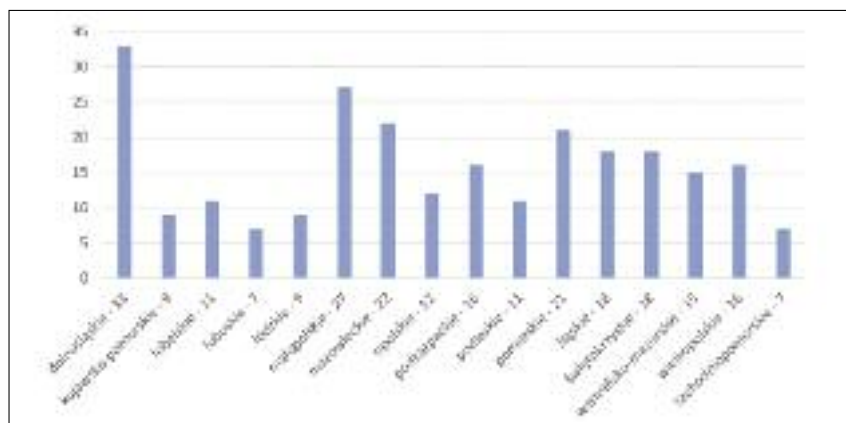
Prawo do posługiwania się marką „Zagroda Edukacyjna” mają wyłącznie obiekty sprawdzone i rekomendowane przez system doradztwa rolniczego, zlokalizowane na obszarach wiejskich i prowadzące zajęcia dydaktyczne oparte o własny potencjał rolniczy w zakresie produkcji roślinnej, produkcji zwierzęcej, przetwórstwa płodów rolnych, świadomości ekologicznej i konsumenckiej oraz dziedzictwa kultury materialnej wsi, tradycyjnych zawodów, rękodzieła i twórczości ludowej.

Na koniec roku 2018 w systemie uczestniczyły 252 rozproszone po kraju indywidualne podmioty łączące w swej działalności przedsiębiorczej funkcje produkcyjne z usługami edukacyjnymi, a także turystycznymi. Pełna oferta usług świadczonych przez Zagrody Edukacyjne dostępna jest na stronie www.zagrodaedukacyjna.pl.

W realizacji zadań Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych CDR O/Kraków współpracuje ze wszystkim Ośrodkami Doradztwa

Rolniczego, tworząc unikalną w skali kraju siecią strukturą funkcjonalną działającą na rzecz wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich. Stosunkowo młoda struktura jest już

Ogólnopolska Sieć Zagród Edukacyjnych jest członkiem konsorcjum Turystyki Wiejskiej przy Polskiej Organizacji Turystycznej, zyskując tym samym dostęp do nowoczesnych ini-

Liczba zagród edukacyjnych w poszczególnych regionach wg stanu na 31.12.2018 r.

rozpoznawalna i uznana w sferze gospodarki rolno-spożywczej oraz w sektorze turystyki. Od 2016 r. prowadzona przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi kampania promocyjna „Odpuść na wsi” odbywa się ze stałym udziałem zagród edukacyjnych, jako prowadzących animacje i warsztaty na stoiskach MRiRW na wszystkich targach i imprezach plenerowych. W sezonie wakacyjnym 2018 Zagrody Edukacyjne były prezentowane, jako dobre przykłady w projektach resortu rolnictwa „Agroturystyki” i „Polska smakuje w agroturystyce” realizowanych we współpracy z TVP2 i KOWR.

cyjatyw promujących polską wieś, jako destynację turystyczną na rynku krajowym i poprzez zagraniczne ośrodki informacji turystycznej POT. Zagrody są doceniane w konkursach różnych szczebli. W roku ubiegłym siedem zagród edukacyjnych uzyskało prestiżowe nagrody: „Sposób na sukces”, „Na wsi najlepiej – 12 dobrych praktyk w turystyce wiejskiej”, „Rolnik Roku regionu Morza Bałtyckiego” i Certyfikat POT „Najlepszy Produkt Turystyczny”.

Departament Strategii, Analiz i Rozwoju

☎ 22 623 18 44

Zdjęcia: archiwum MRiRW

Promocja na targach

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz z instytucjami podległymi i nadzorowanymi: Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa oraz Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego będą informować o podejmowanych działaniach i promować polską żywność na odbywających się w marcu targach rolniczych.

AGRO-PARK Lublin, 2-3 marca 2019 r.

Na wspólnym stoisku będą udzielane informacje dotyczące m. in.: Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, polityki wsparcia rolnictwa, polskich produktów regionalnych i tradycyjnych, rolnictwa ekologicznego, Programu Poznaj Dobrą Żywność oraz targów rolno-spożywczych organizowanych w kraju i za granicą.

Targi Rolnicze AGRO-PARK na stałe wpisały się w kalendarz imprez branży rolniczej. Są one miejscem spotkań rolników z Polski Południowo-Wschodniej oraz sąsiadów zza wschodniej granicy. Targi te to bardzo ważne i cieszące się wielką popularnością wydarzenie dedykowane branży rolniczej, umożliwiające nawiązanie kontaktów sprzedażowych, zaprezentowanie innowacyjnych rozwiązań oraz poszerzenie horyzontów poprzez udział w fachowych konferencjach czy warsztatach.

AGROTECH Kielce, 15-17 marca 2019 r.

Międzynarodowe Targi Techniki Rolniczej AGROTECH to ćwierć wieku historii i transformacji polskiego rolnictwa. Są to największe organizowane w halach wystawienniczych targi branży rolniczej w Europie Środkowo-Wschodniej, jak i również największe w Polsce targi, spośród wszystkich branż gospodarki.

Na wspólnym stoisku informacyjno-promocyjnym odwiedzający targi będą mogli uzyskać informacje dotyczące m. in.: działań PROW 2014-2020, polityki wsparcia rolnictwa, polskich produktów regionalnych i tradycyjnych oraz wyróżnionych znakiem Poznaj Dobrą Żywność, rolnictwa ekologicznego, a także imprez i targów rolno-spożywczych, zarówno tych organizowanych w kraju jak i za granicą.

Departament Promocji i Jakości Żywności
22 623 16 32

Zdjęcia: archiwum MRiRW, fotolia

Odstrzał dzików – dlaczego jest potrzebny

Afrykański pomór świń (ASF) nie jest zagrożeniem dla zdrowia człowieka. Jest to jednak śmiertelna choroba dla świń, która powoduje ogromne straty gospodarcze.

Pierwsze przypadki ASF u dzików wystąpiły w naszym kraju w lutym 2014 r. Dotychczas potwierdzono ich w Polsce 3376.

ASF jest czynnikiem powodującym spustoszenie w rodzimych hodowlach świń oraz ograniczającym eksport mięsa wieprzowego i produktów wieprzowych z Polski. Obecnie eksport mięsa wieprzowego oraz produktów z mięsa wieprzowego nie może być prowadzony np. do Chińskiej Republiki Ludowej, Federacji Rosyjskiej, Białorusi, Japonii, Korei Południowej, Tajwanu, Tajlandii, Filipin, Ekwadoru, Uzbekistanu, a wg. informacji uzyskanych od przedsiębiorców również do Malezji. Zakaz

eksportu, z wyjątkiem produktów wieprzowych podanych obróbce termicznej, dotyczy także Serbii. Część państw, jak np. Bośnia i Hercegowina, Kazachstan, Ukraina, Wietnam wyłącza z eksportu całe województwa, gdzie występuje ASF.

Ze względu na dotychczasowe straty oraz biorąc pod uwagę realne zagrożenie rozprzestrzeniania się tej choroby u dzików poza obszary objęte restrykcjami, jak również uwzględniając realne zagrożenie wystąpienia kolejnych ognisk ASF w go-

spodarstwach, uznano za konieczne podjęcie zdecydowanych działań w zakresie ograniczania liczebności dzików. Oznacza to zintensyfikowanie odstrzału dzików zarówno w ramach łowieckich planów gospodarczych, jak i w ramach odstrzału sanitarnego, poprzez organizowanie polowań zbiorowych skoordynowanych tzw. „wielkoobszarowych”.

Polowania te nie różnią się od klasycznych polowań zbiorowych oprócz tego, że mają być zsynchron-

konieczność wprowadzenia intensywnych polowań zbiorowych na dziki, w okresie, w którym mogą być one wykonywane, podyktowana jest następującymi względami:

- dziki są głównym rezerwuarem wirusa ASF w środowisku,
- obecnie na obszarze uznanym za teren występowania ASF u dzików, obejmującym 347 gmin, obowiązują restrykcje, które odnoszą się nie tylko do dzików i mięsa pozyskanego od dzików, ale również do świń

i mięsa pochodzącego od świń. Dotyczy to zwłaszcza kwestii ograniczenia eksportu mięsa wieprzowego z Polski do państw trzecich.

Według danych medialnych, w analogicznym okresie myśliwi w Niemczech, przeciwdziałając potencjalnemu ryzyku wystąpienia ASF w tym państwie, odstrzelili około 840 tys. dzików.

Teren przeprowadzenia odstrzału sanitarnego

dzików w ramach polowań skoordynowanych, obejmuje niektóre obwody łowieckie zlokalizowane na zachód od strefy tzw. cichych polowań w województwach: pomorskim, warmińsko-mazurskim, podlaskim, mazowieckim, łódzkim, świętokrzyskim, lubelskim i podkarpackim.

Uwzględniając realne zagrożenie wystąpienia kolejnych ognisk ASF w gospodarstwach, uznano za konieczne zintensyfikowanie odstrzału dzików

nizowane na obszarach obejmujących obwody łowieckie w sąsiadujących ze sobą powiatach.

Prowadzenie odstrzału dzików w formie polowań skoordynowanych jest jednym z elementów zwalczania ASF u dzików, realizowanym obok innych działań obejmujących m.in. usuwanie zwłok padłych dzików, przestrzeganie zasad bioasekuracji przez producentów świń i myśliwych, regulację wielkości populacji dzików w ramach polowań indywidualnych.

Opinia Państwowego Instytutu Weterynarii w sprawie odstrzału dzików

Instytut nie podziela dochodzących z mediów, przedstawianych w sposób dość drastyczny, opinii dotyczących „niechlubnego losu dzików”, czy nawet całkowitej destrukcji tego gatunku zwierząt w Polsce, po wdrożeniu planowanego ich odstrzału, związanego z ograniczaniem występowania i zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF) na terytorium naszego kraju. Nie ma więc mowy o swoistej „rzezi” dzików, które w rozumieniu osób nie związanych z produkcją trzody chlewnej, czy też szeroko rozumianym rolnictwem, nie zdają sobie sprawy z powagi problemu, a przyrost populacji dzika przewyższający 200% w skali roku traktują, jako pozytywną propagację wolno żyjącej fauny.

Należy mieć na uwadze tak zwane dobro wyższe, które powoduje, że na pierwszy plan wysuwa się dobro obywateli, którzy utrzymują się bezpośrednio lub pośrednio z produkcji trzody chlewnej. Wg. Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, roczna wartość produkcji trzody chlewnej wraz z pochodnymi, szacowana jest w Polsce na ok 18-20 mld zł. Należy również mieć na uwadze, a może przede wszystkim, koszty społeczne likwidacji produkcji trzody chlewnej, nie tylko na tzw. Ścianie Wschodniej ale również w Wielkopolsce czy w województwie kujawsko-pomorskim, przy niedającej się bezwzględnie wykluczyć możli-

wości ekspansji wirusa ASF na kolejne obszary naszego kraju. Warto zwrócić uwagę, iż następstwem szerzenia się choroby u dzików są ogniska ASF u świń, które mają o wiele bardziej dotkliwe dla ludzi – hodowców i rolników konsekwencje, w postaci zabijania i utylizacji wielu tysięcy świń, w tym loch prośnych, warchlaków oraz prosiąt.

racji, jednym z narzędzi mających na celu wyeliminowanie określonych kosztów społecznych i ekonomicznych w Polsce.

Trzecim, obok wymienionych powyżej elementów zwalczania ASF w Polsce, tj. przestrzegania zasad bioasekuracji i odstrzału dzików, jest aktywne i ciągłe poszukiwanie szczątków padłych dzików i ich bez-

Intensyfikacja odstrzału dzików skierowana jest przede wszystkim na obszary objęte występowaniem wirusa ASF wraz ze 100 km. strefą buforową

Intensyfikacja odstrzału dzików, skierowana przede wszystkim na obszary objęte występowaniem wirusa ASF (część I, II, i III – strefa ochronna, objęta ograniczeniami i zagrożenia) wraz ze 100 km strefą buforową, jest obok konieczności przestrzegania zasad bioaseku-

pieczna i skuteczna utylizacja. Dla przykładu można podać, że odsetek dzików z wirusem ASF spośród identyfikowanych w środowisku ich bytowania wynosi ponad 70%.

Należy stwierdzić, że na pozostałym obszarze Polski powinna być prowadzona planowa gospodarka

łowiecka w zakresie redukcji populacji dzików, zgodna z wytycznymi Polskiego Związku Łowieckiego i Ministerstwa Środowiska, jak również Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, uwzględniająca jednak ewentualne zagrożenia.

Institut nie może podzielić również opinii pojawiających w przestrzeni publicznej, że człowiek jest głównym wektorem wirusa ASF. Jest on uznawany za tzw. mechaniczny czynnik transmisji wirusa ASF ze środowiska do gospodarstw hodowlanych. Powyższe nie wyklucza jednak nieodpowiedzialnych zachowań człowieka w określonych sytuacjach, np. handel zwierzętami z niewiadomego źródła pochodzenia czy nie przestrzeganie zasad bioasekuracji. Przypomnieć jednak należy, że to dziki są głównym wektorem a przede wszystkim rezerwuarem wirusa, który podtrzymuje go w środowisku i powoduje jego ekspansję na kolejne obszary.

Biorąc pod uwagę tzw. czynnik ludzki, należy stwierdzić, że wszystkie instytucje zajmujące się opracowywaniem strategii zwalczania ASF w Polsce, prowadzą skoordynowane i przemyślane kampanie informacyjne, których celem jest podniesienie świadomości i wiedzy dotyczącej konieczności przestrzegania zasad bioasekuracji, nie tylko przez rolników i hodowców ale także przez myśliwych, lekarzy weterynarii czy pracowników związanych z przemysłem paszowym i utylizacyjnym. Nie bez znaczenia są również wdrożone procedury informacyjne, które dotyczą obcokrajowców, głównie zza wschodniej granicy RP, ze szczególnym uwzględnieniem konfiskaty żywności.

Obserwując sytuację epidemiologiczną od początku epizootii ASF w Polsce należy zauważyć rosnącą liczbę przypadków ASF stwierdzanych u dzików na terenie 4 województw, tj. podlaskiego, mazowiec-

kiego, warmińsko-mazurskiego oraz lubelskiego. Dziki są więc głównym wektorem w szerzeniu się ASF w hodowli trzody chlewnej w Polsce i innych państwach, w których wystąpiła ta choroba. Narastającą skalę problemu szerzenia się ASF w populacji dzików można przedstawić na podstawie danych uzyskanych przez ostatnie 5 lat, wykonywanych w ramach nieustannego monitoringu tej choroby w kraju przez Krajowe Laboratorium Referencyjne ds. ASF w PIWet-PIB. W 2014 r. stwierdzono 46 przypad-

ków ASF, w 2015 r. – 67 przypadków, w 2016 r. – 76 przypadków, w 2017 – 724 przypadki a w 2018 aż 2627 przypadków. Wartość ta jest o 42% wyższą niż w poprzednim sezonie. Nie bez znaczenia dla idei odstrzału są doświadczenia pochodzące z Państw Nadbałtyckich (Estonia), w których intensywny odstrzał dzików doprowadził do zmniejszonej liczby przypadków ASF. Jednak należy wziąć pod uwagę fakt, na jakim poziomie kształtowałyby się liczebność dzików w przypadku braku jakichkolwiek działań w zakresie ich redukcji, a tym samym jak ogromne byłoby zagrożenie transmisji wirusa na pozostałą część naszego kraju.

Głównym elementem zwalczania wirusa jest przestrzeganie zasad bioasekuracji

ków ASF, w 2015 r. – 67 przypadków, w 2016 r. – 76 przypadków, w 2017 – 724 przypadki a w 2018 aż 2627 przypadków.

Należy zaznaczyć iż podejmowane obecnie działania ograniczenia populacji dzików były poddane wielokrotnym analizom na podstawie doświadczeń z innych państw, gdzie pomimo prowadzonego odstrzału obserwowano gwałtowny przyrost ich liczby, np. Niemcy czy Francja. Zgodnie z aktualnymi danymi w samych Niemczech w sezonie łowieckim 2017/2018 odstrzelono 836 865 tys. dzików, co daje

Podsumowując powyższe wyjaśnienia oraz prognozując dalszy rozwój sytuacji epidemiologicznej w kraju, podjęcie środków w zakresie intensyfikacji odstrzału pozwoli na zmniejszenie ryzyka dalszego szerzenia się choroby w populacji dzików w kierunku zachodnim, przy zachowaniu pozostałych środków zwalczania choroby, o których wspomniano powyżej.

Z pierwszej ręki

323,5 mld zł wypłaciła Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa od początku swojego istnienia, czyli od 1994 r., do 1 stycznia 2019 r. Z tej kwoty ponad 172 mld zł trafiło do rolników w ramach dopłat bezpośrednich. Bliżko 74,3 mld zł to z kolei wsparcie wypłacone z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, a prawie 4,3 mld zł to pomoc przekazana ze środków Programu Operacyjnego Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013. Na dofinansowanie Wspólnej Organizacji Rynku Owoców i Warzyw ARiMR przekazała ponad 8 mld zł. Agencja wypłaciła także w ramach tzw. pomocy krajowej udzielanej z budżetu państwa ponad 24,3 mld zł. Pieniądże te zostały przeznaczone m.in. na dopłaty do kredytów inwestycyjnych, obrotowych i kłeskowych, dofinansowanie kosztów utylizacji padłych zwierząt gospodarskich. Pozostała kwota została przekazana na rozwój wsi i obszarów wiejskich w ramach unijnych programów pomocowych wdrażanych przez ARiMR.

Ok. 16,5 mld zł wypłaciła do 1 stycznia 2019 r. ARiMR z **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020**.

10,35 mld zł przekazała do końca stycznia Agencja na konta rolników w ramach dopłat bezpośrednich za 2018 r. i **1,32 mld zł** z tytułu płatności obszarowych z PROW 2014-2020 wypłacanych za ub. r. W 2018 r. o dopłaty bezpośrednie ubiegało się ponad 1,3 mln rolników. 1,29 mln z nich otrzymało w minionym roku 70-proc. zaliczki na poczet tych płatności. Łącznie ARiMR wypłaciła od 16 października do 30 listopada w formie zaliczek ok. 9,23 mld zł z ogólnej puli 14,8 mld zł przeznaczonych na dopłaty bezpośrednie w 2018 r. Pozostała część pieniędzy jest przekazywana rolnikom sukcesywnie od 3 grudnia 2018 r. do czerwca 2019 r. ARiMR realizuje także płatności z PROW 2014-2020. Tempo ich przekazywania na konta rolników jest szybsze niż w latach ubiegłych. To m.in. efekt składania wniosków przez internet, które usprawnia ich weryfikację i przyspiesza wydanie decyzji. Dotychczas Agencja wypłaciła z tytułu: ONW – 889,9 mln zł, płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych i ekologicznych – 372,8 mln zł, płatności zalesieniowych – 64,2, mln zł.

W związku z pojawiającymi się pytaniami, dlaczego nie wszyscy rolnicy otrzymali zaliczki na poczet dopłat w pełnej wysokości **Agencja wyjaśnia**: wysokość zaliczki z tytułu płatności bezpośrednich wynosi 70 proc. należnych rolnikowi płatności w schematach pomocowych, które zaznaczył we wniosku. Zaliczki były wypłacane dla tych schematów pomocowych, dla których zakończone zostały wszystkie kontrole na miejscu. Jeżeli zatem rolnik miał np. kontrole na miejscu

w zakresie płatności powierzchniowych i nie zostały one zakończone, nie mógł otrzymać zaliczki z tego tytułu. Jeżeli zaś ubiegał się także np. o płatności zwierzęce i kontrole w tym zakresie zostały sfinalizowane, wówczas otrzymał 70-proc. zaliczkę w ramach płatności zwierzęcej. W takich przypadkach ogólna kwota zaliczki, którą otrzymał, będzie niższa niż 70 proc. należnych rolnikowi dopłat, ponieważ rolnik nie mógł otrzymać zaliczki z tytułu płatności powierzchniowych. ARiMR realizowała zaliczki na poczet płatności bezpośrednich dla ponad 1,292 mln rolników (97,68 proc. rolników ubiegających się o dopłaty) na kwotę blisko 9,223 mld zł.

Do 1 marca 2019 r. trwa nabór wniosków na tzw. małe przetwórstwo. Pomoc, jaką można otrzymać, przyznawana jest w formie refundacji do 50 proc. kosztów kwalifikowanych poniesionych na realizację inwestycji służących przetwórstwu m.in. mleka, mięsa, owoców i warzyw, zbóż i ziemniaków. Od tego roku z oferty tej skorzystać mogą dwie grupy beneficjentów: pierwszą stanowią rolnicy, domownicy bądź małżonkowie rolników, którzy zdecydują się na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie przetwarzania produktów rolnych. Maksymalna kwota dofinansowania, jaką mogą otrzymać została podniesiona z 300 do 500 tys. zł. Nowością jest druga grupa, którą tworzą rolnicy lub małżon-

kwie rolników prowadzący lub podejmujący prowadzenie działalności przetwórczej i sprzedaży produktów przetworzonych w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD). W tym przypadku, by uzyskać pomoc, nie jest wymagane prowadzenie działalności gospodarczej. Maksymalna kwota wsparcia wynosi natomiast 100 tys. zł. Katalog inwestycji, na które można otrzymać dofinansowanie, obejmuje m.in. budowę lub modernizację budynków wykorzystywanych do prowadzenia działalności przetwórczej; zakup oraz instalację maszyn lub urządzeń do przetwarzania i magazynowania, aparatury pomiarowej i kontrolnej; inwestycje związane z dostosowaniem pomieszczeń pomocniczych służących przygotowaniu posiłków (np. kuchni) i pomieszczeń gospodarczych służących do przechowywania produktów żywnościowych. Wnioski przyjmują oddziały regionalne ARiMR.

Agencja przypomina, że **od 15 stycznia 2019 r. do 25 czerwca 2019 r.** prowadzi **nabór** wniosków o przyznanie **dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego** kategorii elitarny lub kwalifikowany mającej charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie. Wnioski należy składać do kierownika biura powiatowego ARiMR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego.

ARiMR wspiera inwestycje na wsi

W 25-letniej historii Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ważnym obszarem jej działań było i jest nadal współfinansowanie inwestycji w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i na terenach wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W trakcie realizacji trzech edycji programu (PROW 2004-2006, PROW 2007-2013 oraz PROW 2014-2020) ARiMR wypłaciła dotychczas łącznie 98 mld zł. Dzięki tym środkom zmodernizowano tysiące gospodarstw, wyposażono je w nowoczesne maszyny i urządzenia, postawiono nowe budynki gospodarskie, dorobiliśmy się firm przetwórczych z powodzeniem konkurujących na zagranicznych rynkach, a Polska stała się jednym z największych producentów żywności w Europie. Na terenach wiejskich powstały tysiące kilometrów sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, setki oczyszczalni ścieków, systemy segregacji odpadów, zakłady wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, setki placów zabaw, odnowiono centra wielu miejscowości,

wybudowano bądź zmodernizowano wiele świetlic wiejskich i domów kultury. Poprawiła się jakość życia na wsi.

Oto kilka przykładów ciekawych projektów inwestycyjnych zrealizowanych przez rolników i przetwórców żywności, którzy skorzystali ze

środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Gospodarstwo Łukasza Łuszczaka w Jarantowicach, woj. kujawsko-pomorskie

Pan Łukasz przejął gospodarstwo po swoim dziadku i ojcu. Zamiłowanie do rolnictwa, pasja, wiedza i chęć podejmowania wyzwań doprowadziły do stopniowej realizacji marzeń i wizji młodego gospodarza. W latach 2010-2017 dwukrotnie powiększył powierzchnię posiadanych gruntów rolnych – z 22 do 44 ha. Dodatkowo wydzierżawił 6 ha.

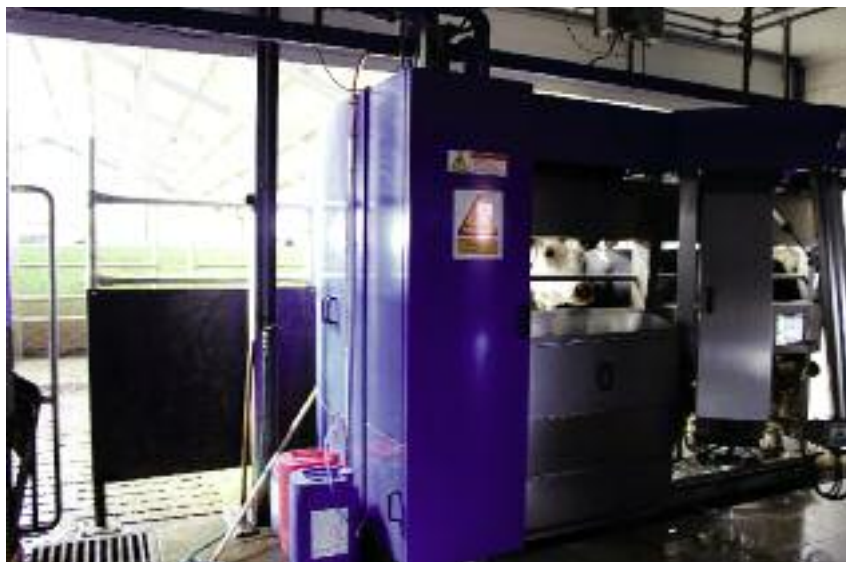
Dzięki unijnym dotacjom w gospodarstwie Łukasza Łuszczaka stanęła nowoczesna chlewnia o powierzchni 690,76 m²

W 2015 r. ogromną szansą dla planów gospodarza okazało się uruchomienie przez ARiMR naboru wniosków na *Modernizację gospodarstw rolnych w obszarze A* (rozwój produkcji psiać). Pan Łukasz postanowił skorzystać z unijnego dofinansowania. Wybudował nowoczesną chlewnię o powierzchni użytkowej 690,76 m² na 84 sztuki macior, postawił silosy na paszę. Budynek chlewni liczy 13 pomieszczeń, wśród nich jest m.in. porodówka, odchownia, sala weterynaryjna, magazyn, kotłownia, skład opatu. Przejrzysty podział pozwala na zapewnienie komfortu i bezpieczeństwa zwierzętom. Obiekt jest w pełni skomputeryzowany i zautomatyzowany. Żywnienie loszek odbywa się paszami wyprodukowanymi we własnym gospodarstwie oraz paszami treściwymi podawanymi za pomocą automatycznych paszociągów, poidła z kolei są sterowane programem komputerowym. Powstająca gnojowica gromadzona jest w wannach pod rusztami, a następnie spuszczana jest rurami PCV do zbiornika centralnego za pomocą systemu kanalizacji. Zbiornik wykonany został przy użyciu najnowszych technologii chroniących przed przedostaniem zanieczyszczeń do gruntu.

Dzięki środkom z PROW 2014-2020 gospodarstwo pana Janusza zwiększyło produkcję, poprawiło jej jakość. Zwierzęta utrzymywane są w optymalnych warunkach przy jednoczesnym zapewnieniu oszczędnego wykorzystania zasobów gospodarstwa i dbałości o środowisko.

Gospodarstwo Kamila i Mileny Chodnickich w Kumelsku, woj. podlaskie

Pan Kamil na roli pracuje od 11 lat, jednak samodzielnie gospodarzy od trzech lat. Jest absolwentem Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży. Tę samą uczelnię ukończyła jego żona, Mi-

Proces udoju krów w gospodarstwie państwa Chodnickich jest całkowicie zautomatyzowany

lena. Początkowo pan Kamil sądził, że wiedza informatyczna nie bardzo przyda mu się w prowadzeniu gospodarstwa. Życie szybko zweryfikowało ten osąd.

Gospodarstwo Chodnickich ma 46 ha, skupia się na hodowli bydła mlecznego. W chwili przejęcia gospodarstwa po swoich rodzicach pan Kamil posiadał 60 krów, obecnie ma ich dwukrotnie więcej. Podwoił również produkcję mleka, uzyskując miesięcznie 100 tys. litrów.

Umożliwiła to budowa nowej obory wolnostanowiskowej ze środków otrzymanych w ramach *Modernizacji gospodarstw rolnych obszar B*. Proces chowu i udoju krów jest całkowicie zautomatyzowany. Hala udojowa należy do najnowocześniejszych obiektów tego typu w regionie. Pan Kamil stawia bowiem na innowacyjność. Jako pierwszy w Polsce zainstalował kamerę do automatycznego pomiaru kondycji krów.

O sprzęt komputerowy potrzebny do zarządzania i sterowania produkcją zadbała pani Milena, wykorzystując na ich zakup przyznaną przez ARiMR premię dla młodych rolników.

Wspólna praca i osiągnięte sukcesy państwa Chodnickich nie zostały

niezauważone. Małżeństwo jest laureatem różnych konkursów rolniczych, w tym na „Bezpieczne gospodarstwo rolne”, którego organizatorami są KRUS i ARiMR.

Gospodarstwo pszczelarskie Sławomira Trzybińskiego w Łęce, woj. wielkopolskie

Sławomir Trzybiński prowadzi gospodarstwo pasieczne, które specjalizuje się w hodowli i sprzedaży matek pszczelich oraz odkładów będących w przyszłości podstawą do tworzenia pszczelich rodzin. W ofercie pasieki pana Sławomira znajdują się takie rasy pszczoł, jak kraińska i kaukaska, które cechują się wysoką miodnością.

Pan Sławomir ma także gospodarstwo rolne i uprawia rośliny, które wzbogacają naturalną bazę pożywienia dla owadów. Dodatkową działalnością rolnika, jako zawodowego pszczelarza, jest prowadzenie szkoleń, wykładów i zajęć z zakresu gospodarki pasiecznej. Swoim doświadczeniem dzieli się także wydając liczne publikacje.

W rozwoju pasieki panu Sławomirowi pomogły środki finansowe przekazane przez ARiMR na *Restrukturyzację małych gospodarstw*. Dzięki nim zakupionych zostało 112 nowoczesnych uli wykonanych ze

Miodarka – urządzenie do odwirowywania miodu z plastrów pszczelich w gospodarstwie Sławomira Trzybińskiego

stypianu, które umożliwiają zwiększenia pszczeliej produkcji, zapewniają jej także wysoki poziom higieny. A to gwarantuje, że i pszczoły, i produkty pszczelarskie są zdrowe i wolne od skażeń. Otrzymane unijne środki wystarczyły panu Sławomirowi także na zakup nowego sprzętu służącego do automatycznego przygotowania zasklepionych ramek z miodem do procesu wirowania oraz pojemnej miodarki mieszczącej jednorazowo 56 ramek, która charakteryzuje się dużą sprawnością podczas prac.

Te inwestycje sprawiły, że gospodarstwo pasieczne Stanisława Trzybińskiego złapało „drugi oddech”, dając gospodarzowi możliwość zwiększenia dochodów.

Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Nowym Dworze Gdańskim, woj. pomorskie

Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska powstała na Żuławach w 1963 r. z pięciu małych spółdzielni powiatu nowodworskiego. Momentem przełomowym w jej historii było gwałtowne skurczenie się bazy surowcowej w powiecie na skutek zmian własnościowych. Nowi właściciele dawnych PGR-ów masowo rezygnowali z uciążliwej i kosztochłonnej hodowli bydła mlecznego, pre-

ferując bardziej opłacalną produkcję roślinną, wydającą na urodzajnych glebach żuławskich. Spółdzielnia przetrwała ten trudny okres kupując surowiec na Mazowszu oraz przyjmując na swoich członków producentów mleka z sąsiednich mleczarni w regionie. Równolegle modernizowała się, inwestując w nowe

obiekty i urządzenia techniczne. Współpracowała z producentami mleka – członkami spółdzielni nad poprawą jakości surow-

wanych przez ARiMR przedsiębiorstwom działającym w branży przetwórstwa artykułów rolnych.

W ramach programów SAPARD, SPO oraz PROW spółdzielnia uzyskała do tej pory refundację kosztów zadań inwestycyjnych na łączną kwotę ok. 9,6 mln zł. Pieniądze te umożliwiły przeprowadzenie modernizacji linii technologicznych m.in. do produkcji serów, twarogów, budowę nowoczesnej kotłowni, zakup urządzeń chłodniczych, pakujących, zbiorników do magazynowania mleka i autocystern do transportu surowca. Ze środków PROW 2014-2020, a dokładnie z budżetu działania *Przetwórstwo i marketing produktów rolnych*, spółdzielnia kupiła m.in. urządzenia do produkcji i pakowania sera

Unijne dotacje pozwoliły OSM w Nowym Dworze Gdańskim wyposażyć zakład w nowoczesne linie technologiczne

ca. Zdobywała rynki dla swoich produktów.

Od lat 90. XX wieku do chwili obecnej odnotowywany jest ciągły rozwój nowodworskiej spółdzielni. Efektem tego jest stały wzrost ilości skupowanego i przetwarzanego mleka oraz konsekwentne poszerzanie rynków zbytu. Dzieje się to przy pomocy umiejętnego korzystania ze środków finansowych ofero-

miękkiego, sprzęt do badania jakości produktów.

Dzięki inwestycjom zrealizowanym w oparciu o unijne dotacje spółdzielnia z Nowego Dworu może pochwalić się rozpoznawalnymi nie tylko w regionie, ale także w kraju i za granicą produktami.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: archiwum ARiMR

60 tys. zł premii na rozwój małego gospodarstwa

Nabór wniosków od 28 lutego do 29 marca 2019 r.

ARiMR uruchomi 28 lutego nabór wniosków na *Restrukturyzację małych gospodarstw* finansowaną z budżetu PROW na lata 2014-2020. Wnioski można składać w oddziałach regionalnych Agencji właściwych ze względu na miejsce zamieszkania ubiegającego się o wsparcie.

■ Kto może ubiegać się o pomoc?

O premię może starać się rolnik posiadający gospodarstwo obejmujące co najmniej 1 ha gruntów ornych, łąk i pastwisk trwałych, czy sadów lub nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej. Wielkość ekonomiczna takiego gospodarstwa musi być mniejsza niż 10 tys. euro.

Ubiegający się o premię musi być ubezpieczony w KRUS nieprzerwanie przez co najmniej 2 miesiące bezpośrednio poprzedzające miesiąc, w którym składa wniosek i w okresie 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie prowadzić działalności gospodarczej.

Kolejnym warunkiem jest przedłożenie biznesplanu restrukturyzacji gospodarstwa. Rolnik, któremu pomoc zostanie przyznana, będzie miał 3 lata na jego zrealizowanie. W tym czasie wielkość ekonomiczna gospodarstwa powinna wzrosnąć do co najmniej 10 tys. euro oraz o co najmniej 20 proc. w stosunku do wielkości z roku, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy.

■ W jakiej formie i wysokości otrzymuje się wsparcie?

Rolnik, który zdecyduje się na rozwój swojego małego gospodarstwa, może uzyskać na ten cel 60 tys. zł bezzwrotnej premii. Będzie ona wypłacana w dwóch ratach: 80 proc. po spełnieniu warunków określonych w decyzji o przyznaniu pomocy, a 20 proc. po poprawnej realizacji biznesplanu.

Premia może być przyznana tylko raz w czasie realizacji PROW 2014-2020. W przypadku małżonków pomoc może otrzymać tylko jedno z nich, niezależnie od tego, czy prowadzą wspólne gospodarstwo, czy odrębne gospodarstwa.

■ Na co może być wydana premia?

Katalog inwestycji, na które można przeznaczyć otrzymane pieniądze, jest szeroki. Obejmuje m.in. budowę lub modernizację budynków, zakup nowych maszyn i urządzeń, sprzętu komputerowego i oprogramowania. Premię można zainwestować w sady i plantacje wieloletnie, można kupić grunty rolne, a nawet stado podstawowe zwierząt hodowlanych.

■ Jakie są kryteria oceny wniosku?

Każdy wniosek jest punktowany. O kolejności przysługiwania pomocy decyduje suma uzyskanych punktów. Można je uzyskać m.in. za kwalifikacje zawodowe, docelową wielkość ekonomiczną gospodarstwa – im większa, tym więcej punktów, deklarowane działania proekologiczne, kompleksowość biznesplanu. Na dodatkowe punkty może także liczyć młody rolnik, czyli taki, który w dniu złożenia wniosku ma nie więcej niż 40 lat.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: fotolia

Premię można przeznaczyć m.in. na zakup stada podstawowego zwierząt hodowlanych, zainwestować w sady i plantacje wieloletnie lub zakup nowych maszyn i urządzeń

Rolnicy będą mieli elektroniczną giełdę

W przyszłym roku ruszy elektroniczna Platforma Żywnościowa. Umożliwi ona uczestnikom rynku rolno-spożywczego zawieranie kontraktów typu SPOT, a w dalszej perspektywie – kontraktów terminowych. Przyjęte rozwiązania zapewnią bezpieczną i kompleksową obsługę transakcji handlowych. Realizacja projektu rozpoczęła się 1 czerwca 2018 r., natomiast termin jego zakończenia został ustalony na 31 sierpnia 2020 r.

Projekt „Platforma Żywnościowa” jest pionierskim rozwiązaniem na rynku polskim. Podstawowym założeniem jej funkcjonowania jest zwiększenie konkurencyjności podmiotów sektora rolno-spożywczego, w tym producentów rolnych, poprzez poprawę ich dochodowości, bardziej sprawiedliwy i przejrzysty podział wartości dodanej w łańcuchu dostaw żywności oparty na zasadzie partnerstwa. Rolnik dokonując sprzedaży swojego towaru za pośrednictwem giełdy towarów rolnych, uzyska gwarancję zapłaty oraz bezpiecznej i pewnej transakcji. Na platformie dokonywany będzie obrót towarami rolno-spożywczymi w formie sesji handlowych lub aukcji. Transakcji kupna-sprzedaży będzie mógł dokonywać każdy dla ściśle określonego i zdefiniowanego towaru rolnego, pod warunkiem, że spełni wymagania zawarte w regulaminie. Platforma Żywnościowa jest przedsięwzięciem ujętym w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku), realizowanym w ramach programu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) GOSPOSTRATEG.

– *Utworzenie Platformy Żywnościowej przyczyni się do koncentrac-*

cji podaży krajowych towarów rolno-spożywczych. Pozwoli to na tworzenie dużych jednorodnych partii oraz na ograniczenie kosztów transakcyjnych i ryzyka handlowego, w tym zmniejszenie ryzyka cenowego, dzięki wystandaryzowanym umowom i produktom – wyjaśnia Piotr Serafin, dyrektor generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. – Ponadto Platforma Żywno-

Pod koniec stycznia br. odbyło się uroczyste podpisanie umowy pomiędzy Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa a konsorcjum w składzie: Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Towarowa Giełda Energii S.A. oraz Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. m.in. na opracowanie zasad, procedur i wzorów dokumentów związanych z pilotażowym wdrażaniem projektu

nościowa umożliwi sieciowanie różnych podmiotów, co jest nowym źródłem przewagi konkurencyjnej – dodaje.

Nowoczesna gospodarka i globalizacja wymiany handlowej wymagają współpracy między jej

uczestnikami na różnych płaszczyznach działania, w tym w sektorze rolno-spożywczym. Rozwiązanie w oparciu o ten projekt umożliwi sieciowanie różnych podmiotów, co jest nowym źródłem przewagi konkurencyjnej i stanowi potencjał do wdrażania innowacji technicznych, organizacyjnych i marketingowych. W warunkach postępującej liberalizacji polityki rolnej Unii Europejskiej utrzymanie stabilności dochodów w rolnictwie wymaga udostępnienia podmiotom działającym w sektorze rolno-spożywczym narzędzi, za pomocą których będą w stanie koncentrować podaż, zyskiwać przewagę w kontaktach handlowych, a przez to również stabilizować własne dochody.

Realizacja projektu będzie się odbywała wieloetapowo, a projekt składa się z następujących zadań:

- Analizy rynkowe.
- Opracowanie studium wykonalności projektu.
- Opracowanie zasad, procedur,

wzorów dokumentów związanych z pilotażowym wdrażaniem projektu.

- Przygotowanie projektu stosownych regulacji prawnych.
- Pilotaż proponowanego rozwiązania „Platformy Żywnościowej”.
- Opracowanie materiałów informacyjnych dla potencjalnych użytkowników w „Platformie Żywnościowej”.
- Organizowanie spotkań informacyjnych, seminariów, konferencji szkoleniowych.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, jako lider Platformy Żywnościowej, jest zaangażowany w realizację wszystkich zadań projektowych: sześć zadań wykonuje samodzielnie, w jednym, czyli w przeprowadzeniu analiz rynkowych – współuczestniczy. Z kolei zewnętrzny wykonawca będzie odpowiedzialny za realizację trzech innych zadań. Pod koniec stycznia 2019 r. odbyło się uroczyste podpisanie umowy na realizację właśnie tych trzech zadań pomiędzy Krajowym

Platforma Żywnościowa w perspektywie wpłynie na:

- koncentrację podaży w duże partie o jednolitej jakości, wystandaryzowanym opakowaniu i oznakowaniu,
- wystandaryzowanie umów i zasad handlu w celu stworzenia przejrzystych i atrakcyjnych warunków handlu, zachęcających krajowych i zagranicznych kontrahentów do realizacji zakupów towarów rolno-spożywczych w Polsce,
- wyeliminowanie lub istotne ograniczenie ryzyka: cenowego, braku lub nieterminowej dostawy/odbioru towaru, opóźnienia lub braku zapłaty za dostarczony towar, niewłaściwej oceny ilości i jakości towaru będącego w obrocie,
- ograniczenie kosztów transakcyjnych,
- umożliwienie efektywnej prezentacji krajowej oferty towarów rolno-spożywczych oraz jej promocji na rynku UE i krajów trzecich.

Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa a konsorcjum w składzie: Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Towarowa Giełda Energii S.A. oraz Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. Do zadań zapisanych w umowie należą: opracowanie studium wykonalności projektu, opracowanie zasad, procedur, wzorów dokumentów związanych z pilotażowym wdrażaniem

projektu oraz pilotaż proponowanego rozwiązania Platformy Żywnościowej. Jak zapewnia kierownictwo GPW pilotażowa wersja platformy ruszy w pierwszej połowie przyszłego roku.

Wydział Medialny i Rzecznika Prasowego

☎ 22 452 55 90

Zdjęcie: archiwum KOWR

„Program dla szkół” nadal popularny

W pierwszym semestrze roku szkolnego 2018/2019 w „Programie dla szkół” uczestniczyło ok. 1,8 mln dzieci. Budżet na jego realizację w obu semestrach wyniesie łącznie 234,11 mln zł. 45% tej kwoty pochodzi ze środków unijnych a 55% z budżetu krajowego. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa czuwa nad realizacją programu.

„Program dla szkół” to unijny program polegający na dostarczaniu dzieciom owoców i warzyw oraz mleka i produktów mlecznych. Polska jest jednym z największych beneficjentów tego programu. Pod względem przyznanego budżetu

ze środków UE Polska plasuje się na 4. miejscu za Niemcami, Francją i Włochami.

Celem „Programu dla szkół” jest trwała zmiana nawyków żywieniowych dzieci poprzez zwiększenie udziału owoców i warzyw oraz mle-

ka i przetworów mlecznych w ich codziennej diecie, a także upowszechnianie wiedzy o zdrowej zbilansowanej diecie oraz pochodzeniu dostarczanych produktów i ich powiązaniu z rolnictwem. W ramach programu finansowana jest dostawa owoców i warzyw oraz mleka i produktów mlecznych, działania edukacyjne, a także określone koszty związane z promocją oraz oceną programu.

W roku szkolnym 2018/2019 uczniowie szkół podstawowych z klas I-V bezpłatnie otrzymują

owoce i warzywa oraz mleko i produkty mleczne (tj.: jabłka, gruszki, śliwki, truskawki, marchewki, rzodkiewki, paprykę słodką, kalarepę, pomidorki, mleko białe, serki twarogowe, jogurty i kefir naturalne).

W I semestrze roku szkolnego 2018/2019 łączna liczba porcji owoców i warzyw otrzymywanych przez jedno dziecko w ramach komponentu owocowo-warzywnego wynosiła 41, a łączna liczba porcji mleka i przetworów mlecznych w ramach komponentu mlecznego przypadająca na ucznia to 40.

W każdym z 12 tygodni pierwszego semestru dzieciom udostępniano, co najmniej po trzy porcje owoców i warzyw oraz mleka i produktów mlecznych. W tym okresie w kompetencji owocowo-warzyw-

PROGRAM dla szkół

go 2018/2019 będzie bardzo zbliżona do tej z I semestru. Zwiększy się liczba szkół, które wezmą udział w programie oraz nieznacznie

a łączna liczba porcji mleka i produktów mlecznych otrzymywanych przez jedno dziecko wynosiła 80. Ogółem w roku szkolnym 2017/2018 dzieci spożyły ponad 162 mln porcji owocowo-warzywnych oraz prawie 144 mln porcji mlecznych.

Kwota wypłacona przez ARiMR na podstawie decyzji wystawionych przez OT KOWR z tytułu dostaw produktów owocowo-warzywnych i mlecznych zrealizowanych w roku szkolnym 2017/2018 oraz kwota wypłacona z tytułu realizacji działań edukacyjnych, oceny i promocji programu za rok szkolny 2017/2018 wyniosła ogółem ponad 231,8 mln zł.

KOWR, który czuwa nad realizacją „Programu dla szkół”, przykłada również dużą wagę do działań edukacyjnych. Stanowią one, obok dostaw produktów, jeden z głównych elementów programu. Szkoły zobowiązane są przeprowadzać w każdym semestrze, co najmniej dwa działania zgodnie z wytycznymi określonymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej. Działania te powinny obejmować edukację z zakresu zasad zdrowego żywienia, pochodzenia i uprawy owoców i warzyw oraz produkcji produktów mlecznych, przeciwdziałania marnotrawieniu żywności. Aby wesprzeć szkoły w realizacji ww. działań, KOWR przygotował pakiet materiałów edukacyjnych pt. „Ekipa Chrumasa gotuje” obejmujący: filmy edukacyjne oparte na warsztatach kulinarnych, broszurę dla dzieci oraz poradniki dla rodziców i nauczycieli. Materiały edukacyjne dostępne są na stronie internetowej KOWR (www.kowr.gov.pl) i na stronie internetowej „Programu dla szkół” (www.programdlaszkol.org).

Departament Wspierania Konsumpcji

☎ 22 376 79 79

Zdjęcie: archiwum KOWR

BIULETYN INFORMACYJNY 2/2019

W każdym z 12 tygodni I semestru roku szkolnego 2018/2019 dzieciom udostępniano, co najmniej po trzy porcje owoców i warzyw

nym uczestniczyło prawie 12,4 tys. szkół podstawowych a w kompetencji mlecznym ponad 12,6 tys. Szkoły podstawowe mogą brać udział w jednym z komponentów lub obydwu z nich. W I semestrze roku szkolnego 2018/2019 w każdym z komponentów uczestniczyło ponad 1,8 mln dzieci.

Realizacja „Programu dla szkół” w II semestrze roku szkolnego

wzrośnie liczba porcji produktów w obu komponentach otrzymywanych przez jedno dziecko.

Warto dodać, że w roku szkolnym 2017/2018 łącznie w obu komponentach uczestniczyło prawie 13 tys. szkół (w obu semestrach), a programem objęto ok. 1,8 mln dzieci. Liczba porcji owoców i warzyw otrzymywanych przez jedno dziecko wynosiła 90,

KRUS i strategia „Wizji Zero” w rolnictwie

„Wizja Zero” jest strategią prewencji w dziedzinie bezpieczeństwa pracy Międzynarodowego Stowarzyszenia Zabezpieczenia Społecznego – ISSA (International Social Security Association), do którego Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego należy od 1991 r. Została opracowana przez ekspertów BHP, medycyny pracy, pracodawców, menadżerów, przedstawicieli pracowników, inspektorów pracy i innych z całego świata.

Międzynarodowe Stowarzyszenie Zabezpieczenia Społecznego (ISSA) rozpoczęło światową kampanię promującą strategię „Wizji Zero” podczas XXI Światowego Kongresu Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy 2017 w Singapurze. Następnie, odbyły się oficjalne inauguracje kampanii „Wizji Zero” na poszczególnych kontynentach, w tym w Europie – 17 października 2017 r. podczas Kongresu A+A 2017 w Düsseldorfie.

Strategia „Wizji Zero” opiera się na przekonaniu, że wypadki przy pracy i choroby zawodowe można wyeliminować, jeśli zastosuje się odpowiednią strategię prewencji. Innowacją w tej strategii jest zwrócenie uwagi na trzy wymiary w pracy człowieka: bezpieczeństwo, zdrowie i dobrostan człowieka, które mają kluczowy wpływ na wystąpienie lub nie wypadków, urazów lub chorób spowodowanych pracą.

Koncepcja strategii „Wizji Zero” jest elastyczna i może być dopasowywana do konkretnych priorytetów prewencji dla zdrowia, bezpieczeństwa i dobrostanu w pracy w każdych warunkach. Dzięki tej elastyczności „Wizja Zero” jest uni-

wersalna i można ją zastosować w każdym miejscu pracy, przedsiębiorstwie lub sektorze gospodarki na całym świecie, a więc również w rolnictwie.

Strategia opiera się na 7 Złotych Zasadach, których zastosowanie pomaga projektować środowisko pracy w taki sposób, aby ograniczyć ryzyko niepożądanych zdarzeń, tj. by nikt nie został w pracy pozbawiony życia lub zdrowia:

- Zasada 1: Przejmij inicjatywę – zaangażuj się.
- Zasada 2: Zidentyfikuj zagrożenia – kontroluj ryzyko.
- Zasada 3: Zdefiniuj cele – stwórz program.

- Zasada 4: Zapewnij zdrowy i bezpieczny system – dobrze zorganizowany.
- Zasada 5: Zapewnij zdrowe i bezpieczne środowisko przy maszynach, narzędziach i na stanowiskach pracy.

- Zasada 6: Zwiększaj kwalifikacje – rozwijaj kompetencje.
- Zasada 7: Inwestuj w ludzi – motywuj przez uczestnictwo.

7 Złotych Zasad nie narzuca pracodawcom i pracownikom określonej metody ich realizacji. Każde przedsiębiorstwo, a więc również każde gospodarstwo rolne, może znaleźć własną najlepszą drogę realizacji poszczególnych zasad.

KRUS od momentu przyjęcia do ISSA aktywnie uczestniczy w pracach Międzynarodowej Sekcji ISSA ds. Prewencji w Rolnictwie. Sekcja ta wypełnia zadania mające na celu zapobieganie wypadkom i chorobom zawodowym w odniesieniu do wszystkich osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie, co jest również jednym z ustawowych zadań realizowanych przez KRUS. Od 2008 r. Sekretariat Generalny Sekcji znajduje się w Polsce i jest prowadzony przez KRUS, a Prezes Kasy pełni funkcję Przewodniczącego Zarządu Sekcji i inicjuje prowa-

VISION ZERO

Safety. Health. Wellbeing.

dzone na szeroką skalę badania oraz działania promujące bezpieczną pracę i prewencję w gospodarstwie rolnym.

Prowadząc Międzynarodową Sekcję ISSA ds. Prewencji w Rolnictwie, Kasa Rolniczego Ubezpiecze-

nia Społecznego przystąpiła do międzynarodowej kampanii popularyzującej „Wizję Zero” w 2018 r. i tym samym stała się oficjalnym jej Partnerem. Kolejnym krokiem było zatem podjęcie przez Kasę działań, które spopularyzowałyby założenia strategii „Wizji Zero” w sektorze rolniczym w Polsce i przyczyniły się do wzmocnienia przekazu działań prewencyjnych realizowanych dotychczas przez KRUS. Aby osiągnąć ten cel Kasa opracowała Plan wdrożenia strategii „Wizji Zero” w sektorze rolniczym w Polsce.

Celem wdrożenia strategii jest podkreślenie wagi działań prewencyjnych Kasy mających na celu dalsze zmniejszanie liczby wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a tym samym stworzenie lepszych warunków pracy i polepszenie zdrowia rolników. Plan obejmuje swoim działaniem rolników ubezpieczonych w KRUS i uwzględnia szereg narzędzi m.in. zintegrowanie metodologii działań prewencyjnych KRUS ze Strategią „Wizji Zero”, wykorzystanie kanałów ko-

Strategia „Wizji Zero” ma uświadomić rolnikom ich wielką rolę w działaniach prewencyjnych w pracy rolniczej oraz wpłynąć na zmniejszenie liczby wypadków przy pracy i chorób zawodowych

munikacji Kasy (strona internetowa Kasy, publikacje prasowe Kasy, materiały promocyjne) do informowania o założeniach strategii, szkolenia pracowników KRUS, informowanie rolników w ramach prowa-

dzonych przez Kasę działań prewencyjnych, konkurs ze znajomości 7 Złotych Zasad dla młodzieży oraz promocję na arenie międzynarodowej w ramach organizowanych kolokwium, seminariów i konferencji.

Poszczególne założenia Planu będą realizowane w przeciągu dwóch lat.

Mamy nadzieję, że strategia „Wizji Zero” uświadomi rolnikom ich wielką rolę w działaniach prewencyjnych w pracy rolniczej, którą wykonują każdego dnia, a w dłuższej perspektywie wpłynie na dalsze zmniejszenie liczby wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Stawką tutaj jest przecież życie człowieka i jakość tego życia. Lepsze, bezpieczniejsze warunki pracy to zdrowsze społeczeństwo, większa produktywność polskich gospodarstw rolnych oraz szczęśliwe rodziny rolnicze.

Biuro Komunikacji i Współpracy
Międzynarodowej
☎ 22 592 64 05

Zdjęcie: ©Pantherstock / Photogenica

Biuletyn informacyjny nr 2/2019 (213). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książek przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Joanna Czaban, Joanna Czapla, Jerzy Dąbrowski, Nina Dobrzyńska, Agnieszka Fido-Chmielewska, Joanna Gierulska, Monika Grązka, Waldemar Guba, Robert Jakubik, Magdalena Józeficka, Agnieszka Kłodkowska-Cieślakiewicz, Ryszard Kogut, Adam Kraina, Justyna Matys, Mariusz Rytel, Michał Rzytki, Joanna Warowny, Magdalena Zasępa.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak.

Projekt graficzny: Paulina Furman, Artur Kubat. **Zdjęcia na I-II str. okładki oraz na str. 1-3:** archiwum MRiRW, Fotolia.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. (22) 623 11 75, (22) 623 20 68.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa: <https://www.gov.pl/rolnictwo/biuletyny-informacyjne-ministerstwa>; <http://www.arimr.gov.pl/dla-beneficjenta/biblioteka.html>;

ISSN 1233-9784. Podpisano do druku: 18 lutego 2019 r.

Nakład: 8000 egz. **Druk:** Zakłady Graficzne TAURUS Roszkowsky Sp. z o.o., Kazimierów, ul. Zastawie 12, 05-074 Halinów.

Redakcja wyraża zgodę na kopiowanie, reprodukowanie i rozpowszechnianie w celach niekomercyjnych, w całości lub w części, materiałów tekstowych. Podmiot korzystający z materiałów tekstowych, opublikowanych na stronach czasopisma, zobowiązany jest do zamieszczenia informacji o ich pochodzeniu.

Zabronione jest kopiowanie, reprodukowanie i rozpowszechnianie materiałów graficznych, tj. ilustracji, rycin, zdjęć, itp.

Polska wieś to skarb, który jest tuż obok, niemal na wyciągnięcie ręki. Warto samemu się przekonać, jak pięknie łączy się tu tradycja i nowoczesność, spokój i energia, piękno natury i oryginalność stylów. Na wsi czeka nas moc atrakcji i pozytywnych zaskoczeń o każdej porze roku!

UNOWOCZEŚNIAMY rolnictwo i obszary wiejskie

- dopłaty bezpośrednie
- rozwój gospodarstw rolnych
- rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego
- poprawa jakości środowiska naturalnego
- dopłaty do kredytów
- wsparcie sektora rybackiego
- identyfikacja i rejestracja zwierząt

Znajdź nas:

www.arimr.gov.pl

25 lat

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa